

ГОДИШЊАК
2021

библиотека
БИБЛИОТЕКА
библиотека

СРЕМА

БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ
22
БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ

**ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА
СРЕМА
ЗА 2021. ГОДИНУ
БРОЈ 22**

**БИБЛИОТЕКА
„ГЛУГОРИЈЕ ВОЗДРОВИЋ“**

2022.

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 2021. ГОДИНУ
БР. 22

Издавачи:

Подружница библиотекара Срема
Библиотека „Глигорије Возаровић“

За издавача Слободан Кекић

Главни и одговорни уредник Милијана Дмитровић Торма,
Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Редакција:

Бранислав Јовичић, Српска читаоница у Иригу
Радмила Марковић, НБ „Др Ђорђе Натошевић“ Инђија
Ружица Станковић, Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
Драгана Тојага, НБ „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

Штампа: „Колор принт“, Лаћарак

CIP Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске Нови Сад
02(497.113)

ГОДИШЊАК библиотека Срема за ...годину / главни и
одговорни уредник Милијана Дмитровић Торма. – год. 1
(1997) Сремска Митровица : Подружница Библиотекара
Срема ; Библиотека „Глигорије Возаровић“, 1997 - . -
фотогр. ; 21cm

Годишње
ISSN 1450-5592
COBISS:SR-ID 180711175

Садржај:

РЕЧ УРЕДНИКА.....	7
Душанка Милорадић	
ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2021. ГОДИНИ.....	9

НАША ПРАКСА

Мирјана Белошевић	
ИНТЕГРАЦИЈА САВРЕМЕНИХ ТЕХНОЛОШКИХ	
ИНОВАЦИЈА И КОМУНИКАЦИЈА СА КОРИСНИЦИМА	
УСЛЕД ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ.....	25
Славица Варничић	
КЊИГА КАО ОСЛОНАЦ У ВРЕМЕНУ ВАНРЕДНИХ	
ОКОЛНОСТИ.....	29
Марија Вучковић	
ЗНАЧАЈ ОБЕЛЕЖАВАЊА ВАЖНИХ ДАТУМА У	
БИБЛИОТЕКАМА.....	34
Милијана Дмитровић Торма	
СРПСКИ ЈЕЗИК ЗА СТРАНЦЕ У БИБЛИОТЕЦИ	
„ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“.....	39
Кристина Ђермановић	
ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ КАО СПОНА ИЗМЕЂУ КОРИСНИКА	
И БИБЛИОТЕКА.....	44

СРЕМ, НАШ ЗАВИЧАЈ

Јована Бакајлић	
ЖИВОТ И РАД ИЗУЗЕТНИХ ЖЕНА ШИДСКЕ ОПШТИНЕ	
КОЈЕ СУ СТВАРАЛЕ ТОКОМ 19. И 20. ВЕКА.....	51
Милица Петровић	
ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ – 200 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА.....	60

СТРУЧНИ РАДОВИ

Алекса Кондић КОНГРЕСНА БИБЛИОТЕКА У ВАШИНГТОНУ.....	67
Драгана Тојага БИБЛИОТЕКЕ КАО ЦЕНТРИ ИНФОРМАЦИОНЕ ПИСМЕНОСТИ.....	73

ПРИКАЗИ

Гордана Ђилас БИБЛИОТЕКЕ У СРЦУ СРЕМА	81
Невена Наић ИЗ ЗАВИЧАЈНЕ ЗБИРКЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У ПЕЋИНЦИМА.....	86

ГОДИШЊИЦЕ

Борка Беуковић Ћосић СРПСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК - 120 ГОДИНА ОД ПРВОГ БРОЈА.....	91
---	----

РЕФЛЕКСИЈЕ

Кристина Зукић О КЊИГАМА, ЧИТАЊУ И ЧИТАОЦИМА У ДИГИТАЛНОМ ДОБУ.....	97
Оливера Мудрић КУЛА ВАВИЛОНСКА.....	102

IN MEMORIAM

Јелена Ђорђевић СЕЋАЊЕ НА ГОРДАНУ.....	107
---	-----

ИЗВЕШТАЈИ

Бранислав Јовичић "НЕКА КУЦА СРЦЕ МОГА СРЕМА" - ОДРЖАН 58. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА.....	111
Вера Новковић ИВА БРДАР – ДОБИТНИЦА МИХИЗОВЕ НАГРАДЕ.....	113
Ружица Станковић ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ЗА 2021. ГОДИНУ.....	116

НАГРАДЕ

Дамир Васиљевић Тоскић ЉИЉАНА САВИЋ ДОБИТНИК НАГРАДЕ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“.....	119
---	-----

БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2021. ГОДИНИ

Душанка Милорадић „СРЕМСКЕ НОВИНЕ“.....	123
„М НОВИНЕ“.....	128
ЗАПОСЛЕНИ.....	133

РЕЧ УРЕДНИКА

Нови број *Годишњака*, 22. по реду, изашао је четврт века након што је први број представљен широј културној јавности и то у години у којој наша Подружница слави 50 година постојања. Низале су се године, а Годишњак није одступио од своје првобитне концепције. Као и у првом броју библиотекари пишу о својој пракси, о изложбама, издавачкој делатности, сусретима, истакнутим личностима и историји свог региона, али и о свој оној лепоти коју наш позив собом носи. Препознали су библиотекари у овом броју и заједнички истакли предности и мане нашег позива у дигиталном добу. Представили су своје стручне радове, али и испунили редове мислима о онима којих више нема.

Годишњак није само гласило, он је део нашег идентитета. Сремац и чувар као сремски библиотекари. Уткане су у њега године, личности, снага, посвећеност и професионални интегритет свих оних који су његове странице испунили. Омеђен једном календарском годином, ниже се већ више од две деценије. Истрајава, не посустаје. Инспирише на више, на боље.

Милијана Дмитровић Торма

Душанка Милорадић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2021. ГОДИНИ

Јавне библиотеке Срема су културни и информациони центри заједнице, које својим услугама, фондовима и културним програмима битно унапређују квалитет живота у локалној средини што је и циљ ових најстаријих установа културе. Оне добијају све значајнију улогу, када осим књига корисницима нуде и друге информације и користе све савремене технологије да би унапредиле своје услуге. Пандемија коронавируса у великој мери је донела промене у свим сегментима комуникације међу људима, па је и рад јавних библиотека организован према посебним мерама заштите што је битно утацало на реализацију планираних активности.

Библиотечко-информациону делатност у 2021. години реализовало је седам јавних библиотека у Инђији, Иригу, Пећинцима, Руми, Сремској Митровици, Старој Пазови и Шиду, 20 огранака у насељеним местима, 50 основношколских, 15 средњошколских и седам специјалних библиотека. Рад библиотека није организован у средњошколским библиотекама старопазовачке општине, као ни рад огранака у насељеним местима у румској општини.

Књижни фондови

Књижни фондови јавних библиотека својим обимом и структуром треба да задовоље образовне, културне и информативне потребе свих категорија становништва. У складу са тим битно је набављати и редовно обнављати фондове актуелним и разноврсним књигама и периодичним публикацијама у довољном броју.

На крају 2021. године библиотеке Срема располагале су књижним фондом од 620.053 књиге, што је за 10.327 књига мање у односу на 2020. годину. Смањењу укупног фонда допринео је одређен број расходованих књига током редовне ревизије обављене у Библиотеци у Сремској Митровици.

Место	Број књига		Набавка књига	
	2020.	2021.	2020.	2021.
Инђија	112.558	113.804	2.213	2.528
Ириг	46.490	47.771	984	1.281
Пећинци	51.655	47.187	977	934
Рума	70.378	72.647	1.566	1.641
С.Митровица	135.812	120.330	2.890	3.880
С.Пазова	176.297	179.592	3.585	3.948
Шид	37.190	38.722	1.893	1.858
Укупно:	630.380	620.053	14.108	16.070

Табела 1. Књижни фондови и набавка књига

Прошле године сремске библиотеке су, свим видовима набавке (куповина, откуп, поклон) обогатиле своје фондове са 16.070 књига, што је за 1.962 књиге или 14 % више у односу на претходну, 2020. годину. Обим набавке приновљених књига износио је 51 % од стандардне годишње набавке за Срем. Највише књига набавиле су библиотеке у Старој Пазови и Сремској Митровици - 52 % од предвиђеног стандарда, а за

њима следе библиотеке у Инђији, Шиду, Руми, Иригу и Пећинцима.

Место	куповина	откуп	поклон
Инђија	673	861	994
Ириг	276	385	620
Пећинци	434	400	100
Рума	352	912	377
С.Митровица	185	1.363	2.332
С.Пазова	1.078	1.325	1.545
Шид	480	622	756
Укупно:	3.478	5.868	6.724

Табела 2. Структура набавке књига

У укупној набавци и даље великим процентом учествује поклон. Куповином је приновљено 3.478 књига што је само 22 % укупне набавке, а поклоном 12.592 (у овај број улази и 6.724 књиге добијене откупом Министарства културе). Значајну улогу у умањивању негативног ефекта недовољног обима буџетских средстава за набавку књига од стране локалне самоуправе и даље има поклон од Министарства културе и информисања и средства добијена од Покрајинског секретаријата за културу. Сремске библиотеке су биле ажурне у прикупљању, уређењу, обради и презентацији завичајних збирки које су на крају 2021. године бројале преко једанаест хиљада књига. Поред књига, завичајне фондове чине серијске публикације и некњижна грађа чију су дигитализацију започеле многе библиотеке у региону Срема. У електронски регистар културних добара евидентиране су 232 старе српске књиге јавних библиотека које представљају културна добра од великог значаја.

Корисници и коришћење књига

Библиотеке су својим фондовима, услугама и културним програмима настојале да унапреде квалитет живота у локалној средини.

У 2021. години јавне библиотеке Срема су имале 18.299 активних чланова или 2.809 више него у претходној години. Када су у питању корисници, неопходно је разликовати активне чланове (кориснике који имају важећу чланску карту из претходне године, а које јавне библиотеке приказују у својим извештајима као уписане кориснике) од новорегистрованих корисника који подразумевају чланове уписане само у години за коју се ради извештај. Број новорегистрованих корисника унетих у базу МБС је знатно мањи од броја активних чланова.

Место	Број уписаних корисника		Број коришћених књига	
	2020.	2021.	2020.	2021.
Инђија	2.021	2.057	24.027	31.482
Ириг	1.024	979	13.969	17.495
Пећинци	1.173	1.108	11.203	9.625
Рума	2.259	2.323	17.902	21.266
С.Митровица	3.279	4.973	56.568	62.649
С.Пазова	3.812	4.179	54.381	60.024
Шид	1.922	2.680	12.336	12.876
Укупно:	15.490	18.299	190.386	215.417

Табела 3. Корисници и коришћење књига

Процент обухваћености становништва чланством 5,8 % је недовољан с обзиром да стандард предвиђа упис најмање 12% укупног броја становника.

Највећи број корисника и даље чине деца до 14 година. Висок проценат учешћа деце у укупном чланству у јавним библиотекама условио је бесплатан упис деце предшколске групе, ђака првака и свих ученика основних школа на територији своје општине као и акције које библиотеке организују поводом ускршњих празника, у недељи одржавања Међународног сајма књига, у Месецу књиге, обележавања Међународног дана књиге за децу, Светског дана књиге и сл.

У 2021. години библиотеке Срема евидентирале су коришћење 215.417 књига, односно 13% више него у претходној. Сваки читалац је у просеку прочитао 12 књига, а обрт књижног фонда 0,3 говори да библиотеке у својим фондовима имају доста неактуелних књига.

Све библиотеке, осим своје примарне делатности, имају на располагању рачунаре са интернетом на услузи корисницима, као и веб сајтове којима информишу кориснике о активностима и програмима који се организују током године. Корисницима библиотека које су аутоматизовале позајмицу омогућено је наручивање и резервација књига путем интернета преко сервиса „Моја библиотека“.

Издавачка делатност

Библиотеке Срема имају заступљену издавачку делатност, било да се објављивање врши континуирано или са мањим или већим прекидима.

Издавачком делатношћу може да се похвали Српска читаоница у Иригу која је прошле године издала девет књига. Штампана је књига драме аутора Филипа Грујића, Зборник радова са стручног скупа одржаног у манастиру Велика Ремета, „Библиотеке фрушкогорских манастира у 21. веку“ /

Весна Петровић, Вера Новковић, „Стара штампана књига у библиотекама фрушкогорских манастира – каталог” и „Рукописна књига у библиотекама фрушкогорских манастира – каталог” / Весна Петровић, Дубравка Симовић; Збирка поезије „Болест празног папира“ / Зоран Митић, „Како сам постала сликар“ / Снежана Благојевић, Зборник најлепших песама о вину „Вино је песма, песма је вино“ и „Лековите воде Војводине : историјат балнеотерапије и хидротерапије“ / Јован Максимовић.

Издавачка делатност Народне библиотеке у Инђији богатија је за шест нових наслова: „Шапат душе“ / Ана Вукајловић, „Све те још чека“ и „Негде у времену“ / Мирела Јаковљевић, „Свирали смо шездесетих : прича о једној младости / Радивој Поповић Раде, Јован Божић Јова, Зборник радова учесника међународног књижевног фестивала „Инђија Про Поет 2021“ и Зборник радова „Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића 2020“.

У току 2021. године Народна библиотека у Пећинцима објавила је две књиге, „Учитељство у Пећинцима 1780-1941“ / Предраг Пузић и „Моја земља : људи, предели, године, живот“ / Слободан Чавић.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ је издала Годишњак библиотека Срема.

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми издала је књигу „Јужњачка утеха“ / Мухарем Баздуљ.

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ у Шиду је издавач књиге „Библиотеке Срема 1842-2020” / Весна Петровић.

Културна делатност

Библиотеке Срема су у новим условима пословања, уз поштовање заштитних мера о дозвољеном броју људи у

затвореном простору и заштитној опреми, оправдале постојање у заједници у којој обављају своју делатност. Током 2021. године реализоване су различите манифестације: изложбе, књижевне вечери и промоције, предавања, програми за децу, јубилеји, забавни програми и остале акције и програми који имају за циљ подстицање читања и промовисање библиотечких услуга. Велика пажња је посвећена раду са децом, те су библиотеке организовале групне посете предшколаца и ђака првака, школски час у библиотеци, књижевне сусрете са деčјим писцима и радионице које су организоване током целе године у намери да приближе књигу деци и створе код њих лепу навику читања. Све библиотеке Срема су изложбама и другим пригодним програмима обележавале значајне јубилеје и остале важне догађаје као што су школска слава Свети Сава, 8. март - Дан жена, Ускрс, Национални дан књиге, Светски дан књиге, Међународни дан књиге за децу и друге значајне годишњице.

Летопис културних догађаја у библиотекама Срема

НБ „Др Ђорђе Натошевић“, Инђија

Промоције

- 5.8. Промоција часописа „Борба“
 10.11. „Венеди – зла коб“ / Новица Гргуревић

Програми за децу

- 14.5. Посета деце предшколске групе ОШ „Петар Кочић“
 25.5. Посета деце предшколске групе ОШ „Јован Поповић“
 4-8.10. Дечја недеља

Остали програми

- 18.2. „Facebook Book“ у Библиотеци
- 5.8. Семинар „Облици и методи дигиталних комуникација са младим корисницима библио-услуга“
- 7.9. „Књижевни меридијани“ - промоција нових књига
- 9.9. „Књижевни матине“
- 25-30.10. Акција учлањења - 80% умањена чланарина поводом Сајма књига
- 28.10. Изложба „Лепе куће добрих људи“ / Ирена Палечек Радмановић
- 23.12. Изложба слика „Карлова бара – Пинц 2021“

Српска читаоница у Иригу

Промоције

- 3.6. „Болест празног папира“ у Иригу / Зоран Митић
- 6.9. „Болест празног папира“ у Врднику / Зоран Митић
- 13.9. „Тамбурашке приче из давнина“ / Зоран Кнежев
- 2.12. Летопис Матице српске

Програми за децу

- 2. 4. Обележен Светски дан дечије књиге у Иригу и Врднику

Остали програми

- 14.2. Крсна слава Св. Трифун и уручење награде „Луча“
- 16. и 17. 4. Стручни скуп у Малој Ремети „Рад библиотека у ванредним околностима“
- 19. и 20. 5. Стручни скуп „Манастири и библиотеке – чувари културне баштине“ у Великој Ремети

- 10.6. Концерт ансамбла „Вила“ из Новог Сада
- 1.10. 58. Сабор библиотекара Срема
- 17.10. Додела награде „Борислав Михајловић Михиз“
- 4.11. Симпозијум о Михизу у Михизовој родној кући
- 19.11. Манифестација „Дан младог вина португизера“
- 10.12. Час о Иву Андрићу / средња школа у Иригу
- 14.12. Концерт ученика Музичке школе из Ирига
- 27.12. Позоришна представа „Од раја до безњенице“
- 28.12. Изложба „Јозо Туркаљ у завичају“

Народна библиотека Пећинци

Промоције

- 3.12. „Где се крије Туцко Каламуцко“ / Јован Стајчић

Програми за децу

- 21.3. Литерарна радионица „Дружина дугиних боја“ / Радован Дрљача
- 2.4. Обележен Међународни дан дечје књиге
- 6.10. Дечја недеља – посета деце предшколског узраста
- 7.10. Радионица „Ђак библиотекар“

Остали програми

- 2.2. „Љубав на длановима“ / Мирјана Недељковић
- 26.7. Изложба фотографија књиге „Моја земља : људи, предели, године, живот“ / Слободан Чавић

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

Промоције

- 14.7. „Карусел времена“ / Дарко Шекуткоски
- 21.7. Монодрама „Има једна земља“
- 28.7. „Семе пропасти или дванаести дрон“ / Бранко Јовичић
- 24.8. Поетско вече / Жељка Аврић
- 15.11. „Јужњачка утеха“ / Мухарем Баздуљ

Програми за децу

- 4-1.10. Дечја недеља

Остали програми

- 8.3. Изложба „Женски ликови у књижевности“
- 14.5. Ускршњи ликовни конкурс
- 21-28.5. Манифестација „Дани словенске писмености“
- 29.7. Изложба слика „Кретање“ / Ивана Стругаревић
- 24.12. Литерарни конкурс „Моја машта може свашта“

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Промоције

- 10.3. „Транс“ / Александра Ђорђевић
- 13.7. „Волим, видим, осећам“ / Вељко Ловчевић
- 12.10. „Тема Сирмијум“ / Слободан Ружић
- 9.12. Зборник песама „Светогорац“
- 14.12. „Одавде до неба и назад“ / Мирослав Бата Нинковић

Програми за децу

- 10.1. Фото конкурс Одељења за популаризацију књиге и читања
- 21.1. Радионица и предавање о Глигорију Возаровићу у Предшколској установи „Стоногица“
- 23.1-31.12. Радионице од „А“ до „Ш“
- 27.1. Изложба „Свети Сава“
- 3.2. „Читање нас повезује“ – Светски дан читања наглас
- 4.2. Изложба „Дан библиотеке“
- 8.3. Изложба „8. март“
- 28.3. Изложба „Бранко Радичевић“
- 2.4. Изложба „Сунцокрети“
- 19.4. Изложба „Христос воскрес“
- 28.4 Традиционална манифестација „Ускршњи атеље“
- 4.5. Изложба „Десанка Максимовић“
- 26.5. Радионица поводом Дана Дечјег одељења „Песма може све“
- 27.5. Радионице шведске амбасаде „Пипи Дуга Чарапа“ и „Петсон и Финдус“
- 28.5. Књижевни програм / Дејан Алексић
- 2.6. Изложба „Светски дан деце“
- 3.6. Посета деце из вртића „Пчелица“ и „Весело забавиште“
- 10.6. Изложба „Лето“
- 15.6. Традиционални квиз „Ау што је школа згодна“,
- 2.7. Изложба „Љубивоје Ршумовић“
- 10.7. Изложба „Игор Коларов“
- 1.8. Изложба „Глигорије Возаровић“
- 13-13.8. Летње креативне радионице за децу
- 22.8. Изложба „Добрица Ерић“
- 1.9. Изложба „Срећно ђаци“
- 16.9. Фестивал хумора за децу – додела награда
- 17.9. Изложба „Јесен“
- 22.9. 15. Маскенбал „У бајци станујем“

- 1.10. Изложба „Дечија недеља“
- 4-9.10. Посета деце из вртића ПУ „Пчелица“ и ученика Митровачке гимназије
- 21.10. Јесења радионица „Волим јесен златну“
- 25.10. „Тепих прича“ – радионица са предшколцима из вртића „Ђурђевак“
- 1.11. Изложба „Митровица“
- 10.11. Предавање „Како да васпитамо без грдње“ / Биљана Грбовић
- 26.11. Посета деце из вртића „Маслачак“ – креативна радионица
- 1.12. Радионица на тему „Књиге“ за децу из вртића „Маслачак“
- 2.12. Изложба „Срећна 2022“
- 28-29.12. Зимске креативне радионице за децу

Остали програми

- 20.1-5.2. Изложба посвећена Светом Сави
- 1-3.2. Акција поводом Дана библиотеке, 50% умањена чланарина
- 5.2-1.3. Изложба посвећена Светиславу Басари
- 21-26.3 Интернет песнички конкурс „Пролеће – вечита инспирација“
- 1.4-2.6. Изложба посвећена Душану Ковачевићу
- 28.5. Зона младих – Радионица „Књижевност и филм“
- 18-20.6. Акција поводом Ноћи књиге, 50% умањена чланарина
- 1.8-1.10. Изложба посвећена Шарлу Бодлеру
- 28.8. Радионица за полазнике школе српског језика за странце „Сербоника“
- 14-19.11. Акција „Мењам књиге за чланску карту“ поводом Новембарских дана
- 1.11-31.12. Изложба посвећена Ф. М. Достојевском

15.11. Програм поводом годишњице оснивања Удружења Словенаца Срема и Мачве, „Пиран“

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

Промоције

- 24.9. „Кад живот тако крене“ / Ненад Радаковић
- 12.10. „Добро“ / Радован Пулетић
- 19.10. „Боје љубави“ / Драгојла Дивјак
- 5.11. Збирка песама / Дијана Ренер
- 10.11. „Порука скривена у цвећу“ / двојезична антологија поезије о цвећу
- 17.11. „Антологија словачког афоризма – Муње и громови“
- 22.11. „Кућа на Крфу“ / Милена Северовић
- 2.12. „Приче ношене кошавом“ / Светлана Бићанин

Програми за децу

4-9.10. Дечја недеља – посета предшколаца ПУ „Полетарац“ и првака из основних школа

Остали програми

- 1.8. Изложба „Фрагменти прошлости у садашњости“ аутора Давида Јовнаша
- 1.8. Монодрама „Библиотекарка“ / Мирко С. Марковић
- 18.10. Књижевни програм / Љубивоје Ршумовић
- 21.10. Час српског језика ученика Техничке школе
- 16.12. Комедија „Бити Спасоје“ / Предраг Пеђа Васић

Огранак Нова Пазова

- 26.3. Радионица „Бонтон“
- 22.6. „Грумен подно Проклетија“ / Борислав Косановић
- 4.12. „Водич за путовања по Србији“ / Данијела Сладић
- 2.9. „Изнутра и успаванка за мртве“ / Ангелина Петровић
- 15.9. „Дан традиције“ – представљени традиционални српски инструменти
- 4-9.10. Дечја недеља

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ Шид

Промоције

- 19.7. „Трагачи истине“ / Велибор Момировић
- 24.8. „У ноћи кад је црвени месец плакао“ / Алекса Вилић

Програми за децу

- 15.3. Изложба за децу „Кликом до завичаја“
- 2.4. Обележен Међународни дан дечје књиге
- 9.5. Посете деце основне школе из Гибарца
- 21-27.6. Радионице у оквиру Фестивала стваралаштва за децу – Змајеве дечје игре
- 4-10.10. Дечја недеља – изложба насловних страна часописа Невен / Јелена Допућ
- 8.10. Посета деце из вртића из Адашеваца
- 20.10. Посета деце из вртића ПУ „Јелица Станивуковић Шиља“
- 2.12. Радионица за децу „Испратимо јесен у завичају“
- 6.12. Изложба „Јован Јовановић Змај“
- 8.12. Радионица „Украси јелку – улепшај празнике“

Остали програми

- 21.3 Светски дан поезије
- 23.3. „Филмоване књиге“ – изложба књига из фонда библиотеке
- 25.5. „Ретроспектива“ – изложба
- 15.6. Монодрама „У знаку бијелог штапа“ / Борка Тадић
- 2.7. „Лето нас чека иза угла“ – изложба
- 27.7. „Живот и рад познатих жена шидске општине током 19. и 20. века“ – изложба
- 3.8. Књижевно вече / Бранкица Дамјановић
- 2.9. „Септембар у знаку великана“ – изложба поводом 290 година од рођења Симеона Пишчевића
- 8.9. Обележен Међународни дан писмености
- 17-19.9. Традиционална културна манифестација „Вишњићеви дани“
- 8.10. Изложба „Октобар месец српских великана“
- 29.10. Додела награда за литерарне радове
- 1.11. Изложба „Толстој и Достојевски на просторима Србије“

Мирјана Белошевић
 Градска библиотека „Атанасије Стојковић“
 Рума
decjeaudiobajke@gmail.com

ИНТЕГРАЦИЈА САВРЕМЕНИХ ТЕХНОЛОШКИХ ИНОВАЦИЈА И КОМУНИКАЦИЈА СА КОРИСНИЦИМА УСЛЕД ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми, дуги низ година труди се и успева својим корисницима да пружи квалитетну услугу. Када кажемо услугу, пре свега мислимо на позајмицу књига. Међутим, све већи проток информација у дигиталном облику као и ослушкивање потреба самих корисника, полако нас је наводио ка томе да свој систем пружања услуга прилагођавамо новој ери дигитализације. Због тога смо одлучили да усавршавамо наш начин комуникације и пословања, па је увођењем COBISS-а нашим корисницима омогућено претраживање и резервација грађе у заједничком каталогу библиотека у Србији и у каталозима појединачних библиотека. Пошто се ово искуство показало као веома корисно и за установу и за кориснике, наставили смо у овом правцу да развијамо наш даљи рад. Све наше објаве и дешавања почели смо да приказујемо на друштвеним мрежама и сајту наше установе, што нас је учинило видљивијим за кориснике и омогућило бржи и лакши проток информација.

Како би било јасније на који начин је виртуелно приказивање наших садржаја било од великог значаја за нашу установу, приказаћу један од примера из праксе који ће можда многим послужити као идеја у даљем раду.

Пандемија вируса COVID – 19

Дечије одељење Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми, представља топао дечији кутак у коме се свакодневно размењују различита искуства. На овом месту сваке недеље одржаване су радионице, изложбе, читалишта за децу и разноврсна дружења у којима су деца имала прилику да уживају. Сваки сусрет завршавао би се загрљајима и њиховом поруком да ће опет доћи да посете Библиотеку. Ми запослени, увек смо се трудили да време које проведу у нашој установи буде испуњено квалитетним садржајима, али и да деца осете топлину и добродошлицу, да једноставно схвате да је кутак Дечијег одељења њихово мало царство.

Пандемија вируса COVID- 19 која је све затекла неспремне, па тако и библиотекаре наше установе, онемогућила је сваки вид комуникације са корисницима. У тренутку смо схватили да су околности са којима смо морали да се суочимо затвориле сва врата даље сарадње са читаоцима. Престало је све оно што смо са децом годинама градили, а празнина која је остала била је не само велика већ и неизвесна...колико дуго ће трајати? Људи су имали велику потребу за утехом и подршком, а међу њима и родитељи који су били затворени у својим домовима са децом, без могућности да им пруже неки вид забаве ван тога. Једном речју, владала је велика збуњеност и забринутост.

За мене као библиотекара Дечијег одељења, ово је представљало велики изазов. Дошла сам на идеју да направим причу за децу о томе шта је то вирус COVID-19 и да на неки начин покушамо да им представимо шта се то заправо дешава. Након прављења ове приче, родиле су се и нове идеје, а коначна одлука је била да почнем да снимам АУДИО БАЈКЕ за децу. Сама реализација није била лака, јер је захтевала много труда, времена и рада, како би коначан резултат био оно у чему би деца уживала.

1. ФАЗА представљала је прикупљање материјала тј. да се одаберу најлепше и најпознатије бајке за децу које ће се снимати.
2. ФАЗА, много захтевнија, представљала је проналажење и одабир слика које би одговарале снимању садржаја.
3. ФАЗА која је била најзанимљивија, али и најкомплекснија, представљала је прављење аудио бајки у одређеном програму, а потом снимање (бајке су снимане у веселом тону, кратког садржаја који је могао да одржи дечију пажњу, а пратила их је забавна музика и глас наратора).

Решена да истрајем у овој замисли, проводила сам сате и дане у снимању. Сваки нови садржај допуњавала сам новим идејама, како би био што квалитетнији. Бајке су свакодневно објављиване на друштвеним мрежама Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми, а онда доносим одлуку да их све објединим на једном месту како би лакше могле да се прате. У ту сврху настаје YouTube канал ЗЛАТНА КОЧИЈА, на који је једноставно путем линка једним кликом могло да се приступи. Први утисци су били сјајни, родитељи су свакодневно слали поруке захвалности и остављали коментаре у знак подршке, што је за нас било јако важно. Препознали су нашу вољу и жељу да учинимо нешто лепо и корисно за наше мале читаоце. Значајну подршку добили смо од ПУ „Полетарац“ у Руми, чији су васпитачи без наше сугестије и иницијативе, родитељима препоручивали наше садржаје. Све ово био је велики мотив да не одустајемо од ове идеје, јер смо успели да постигнемо оно што нам је и био циљ, а то је забава уз квалитетан садржај за децу у тренутку који је за све нас био веома тежак. Да је ова идеја била пропраћена са великом пажњом, указује нам то што канал данас броји преко 700 пратилаца и 115 000 прегледа. У међувремену, канал је допуњен и другим садржајима, као што су креативне радионице за развој ситне моторике код деце и др.

Ово искуство показало нам је колика је важност и значај приказивања виртуелних садржаја, па тако настаје и јутјуб канал Градске библиотеке “Атанасије Стојковић” у Руми. Канал је настао у циљу приказивања онлајн манифестације „Дани словенске писмености и културе“, који су веома значајни и имају дугогодишњу традицију одржавања, а исто тако због трајања пандемије вируса COVID-19 нисмо били у могућности да их редовно одржимо. Овај начин приказивања био је веома значајан и користан, јер је саму Манифестацију пропратио широки аудиторијум путем интернета, а сви садржаји и предавања су и данас видљиви на каналу.

Верујемо да смо овим примерима дали интересантне идеје и предлоге, на које све начине могу да се премосте проблеми у раду, али исто тако и да се свакодневни рад допуни новим садржајима. Оно што сигурно можемо да донесемо као коначан закључак, јесте да нам је интеграција савремених технолошких иновација донела много веће могућности и предности у раду. Поучени овим искуствима схватили смо да је виртуелна комуникација неопходна.

Нашу установу данас можете пратити на Фејсбук и Инстаграм профили, на званичном сајту наше установе и на јутјуб каналу, путем следећих линкова:

<https://www.youtube.com/channel/UCh-fxCFTkd7-goU5Yzob4JA>

https://www.youtube.com/channel/UCGTvoJ1RecnxZz_SGnnINSQ

https://www.facebook.com/bibliotekaatanasijestojkovic.ruma/?ref=pages_you_manage

<https://www.instagram.com/gradskabibliotekaruma/>

<http://www.biblruma.rs/>

Славица Варничих
Народна библиотека „Симеон Пишчевић“
Шид
direktor@bibliotekasid.rs

КЊИГА КАО ОСЛОНАЦ У ВРЕМЕНУ ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ у Шиду је на свом почетку била читалиште, настало давне 1849. године као потреба тадашњих учених, образованих и храбрих Шиђана. Нема сумње да је Читаоница из времена Мите Орешковића била културни стожер око којег су се окупљали интелектуалци тог времена.

Шидска Читаоница је почетком XX века постала састајлиште напредне омладине и радништва. У њој су се размењивале информације и одређивале културне и политичке смернице, које су нагло прекинуте током Првог светског рата. Рад је обновљен у међуратним временима када је Српска читаоница у Шиду имала разноврсну културну активност. Читаоничка секција културног друштва „Абрашевић“ окупљала је читалачку публику, приређивала програме и предавања, набављала књиге и штампу.

Библиотека је била приступачна широком кругу читалаца, а у својим фондовима имала је књиге из белетристике и стручне литературе, нарочито пољопривреде. Због књига, које су биле везане за револуцију и развијање народног покрета, ова библиотека је пред сам Други светски рат радила илегално, а окупацијом наше земље, престале су све активности шидске читаонице.

Оснивање Народне библиотеке „Светозар Марковић“ у Шиду везује се за 1948. годину, одлуком Среског савеза културно-просветних друштава шидског среза. Библиотека је

била смештена у просторије Дома културе, са нешто више од 2000 књига и претплатом на пет часописа. Имала је осам огранака у селима, те је 1961. године проглашена за матичну библиотеку. Али, већ од седамдесетих година, из непознатих разлога, Библиотека губи своју самосталност и постаје део Радничког универзитета „Никола Влашки“, касније Културно-образовног центара.

Зар то нису поново ванредне околности, када једна тако значајна и вредна установа постане скрајнута и послује у оквиру друге која је главна?

Крајем XX века, 1999.године, током 78 дана бомбардовања, Библиотека се поново нашла у ванредним околностима и постала у правом смислу речи интелектуално прибежиште и физичко склониште од терора НАТО алијансе. Склониште од безумља рата, поред редовних читалаца, нашли су и многи припадници војске Југославије и велики број оних грађана који иначе у нормалној ситуацији немају интересовања за књигу.

После више од тридесет година, 2002. међу последњим у Срему, поново је постала самостална установа, под називом Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ по једном од најзначајнијих писаца овог поднебља.

Потом је аплицирано на конкурс Националног инвестиционог плана 2007. године и добијена су финансијска средства, изграђена је нова зграда Библиотеке и у мају месецу 2009. године усељено је у исту. У новом простору обележена су 2019. године два јубилеја - велики и мали: 170 година од оснивања Првог читалишта у Шиду и 10 година рада у новој згради Библиотеке. Мали је број библиотека у Србији, које могу да се похвале таквом привилегијом и зато смо ми изузетно поносни на тај период.

Библиотека, од тада, шири културу читања и лепог говора, негује духовни развој деце и младих, чува културно благо и ствара везе са светом знања. То су такође године када је остварен сан о новој згради Библиотеке, која данас плени

својом несвакидашњом појавом, ентеријером и екстеријером, бројним активностима и програмима, стварањем читалачких светова са најбољим писцима и књигама кроз неговање културе сећања и трајања.

Почетком 2020. године по ко зна који пут нашли смо се у времену ванредних околности, тачније пандемије, изазване заразном болешћу коронавируса. Требало је брзо реаговати у датом тренутку, снаћи се, водити бригу о безбедности запослених и корисника, а у исто време и сагледати ситуацију о начину рада и предузимању додатних мера заштите и превенције. Током трајања ванредног стања Библиотека је била затворена за кориснике, а запослени који спадају у ризичне групе су своја задужења обављали од куће, док су остали долазили на посао и радили на пословима сређивања фондова у полицама и депоима, а поједини запослени су волонтирали при Кризном штабу, помажући старијим особама при набавци основних животних намирница.

Захваљујући савременим информационом технологијама, Библиотека је постала „виднија“ на званичној Фејсбук страници и веб сајту Библиотеке, широј јавности. Ту су била обавештења о програмима који су у датом тренутку представљани. По укидању ванредног стања, поново су отворна врата верним читаоцима, наравно уз поштовање свих епидемиолошких мера за све који бораве у простору Библиотеке. Направљен је распоред коришћења читаонице као и одређен број корисника унутар фондова. Позајмљене публикације приликом враћања су одлагане и наредна три дана нису могле бити коришћене.

Корисници библиотечких услуга сјајно су сарађивали са библиотекарима и поштовали прописе који су постављани (коришћење дезобаријере, обавезне маске и рукавице, прскање руку при уласку, мерење температуре које још увек примењујемо, обавезан размак од 2 метра између свих). Захваљујући простору у којем се ради омогућена је и већа удаљеност једних од других. Оснивач, Скупштина општине

Шид, обезбедила је сва средства за дезинфекцију и опрему у довољним количинама, а све у циљу безбедности свих нас.

Што се тиче набавке нових наслова, такође је Оснивач препознао важност и значај попуне фондова и наше захтеве за планирана финансијска средства, и у овако тешкој ситуацији омогућио је да се обогати књижни фонд и читаоцима живот у доба короне учини лакшим и подношљивијим. У мору наслова који красе полице наше Библиотеке, тешко је одабрати право штиво, али уз помоћ љубазних библиотекара свака препорука је добродошла. Ученици основних и средњих школа позајмљивали су углавном лектиру и наслове за разоноду, студенти су били опредељени за стручне наслове из области свих научних дисциплина и користили су услуге читаонице, а пензионери, запослени и остали грађани усмерени су били на најновија издања белетристике и научно-популарне литературе.

Бесплатну чланарину у Библиотеци имају сви ученици основних школа у деветнаест села наше Општине, особе које су старије од 60 година и лица са посебним потребама. Радно време Библиотеке је од 7 до 19 часова сваког радног дана, с тим што суботом нисмо радили.

Почетком 2021. године спроведена је Анкета међу корисницима, која је имала за циљ да покаже колико су они били задовољни нашим радом у ванредним околностима и предузетим мерама и колико су користили услуге Библиотеке преко доступних интернет мрежа и сервиса. На наше задовољство, сви одговори су били позитивни, осим што је старија популација слабије користила услуге које пружа интернет. Ми смо им захвалани на указаном поверењу и зато смо им омогућили непосредан приступ свим врстама знања и услове за учење током целог живота, а они су то препознали.

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ у Шиду, после 170 година трајања прешавши пут од читалишта преко читонице, народне књижнице, матичне општинске библиотеке, после успона и падова, данас, је организована по свим

правилима савременог библиотечког пословања, има 9 запослених, а носилац је највећег броја културних садржаја у локалној заједници, организатор је културног живота града, пуноправни је члан COBISS.RS система и као таква наметнула се и обезбедила услове како би њене услуге, у свим околностима, биле доступне свима.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Дурковић Јакшић, Љубомир : Историја српских библиотека. Београд : Завод за издавање уџбеника, 1963.
2. Петровић, Весна : Библиотеке Срема , Шид : НБ «Симеон Пишчевић», 2021
3. Стаматовић, Десанка. Читалишта у Србији у 19. веку. Београд: Народна библиотека Србије, 1984.
4. Сремске новине, Сремска Митровица

Извори:

1. Извештаји о раду библиотеке

Марија Вучковић
 Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
 Стара Пазова
marijamv@gmail.com

ЗНАЧАЈ ОБЕЛЕЖАВАЊА ВАЖНИХ ДАТУМА У БИБЛИОТЕКАМА

Од постанка библиотека, па све до модерних времена, исте се сматрају за јединствене храмове знања, која су осим тога што су чувале грађу, представљале и својеврсне центре културе и образовања.

О значају писане речи и значају библиотека у античком свету сведочи и један спис старогрчког историчара Диодора Сицилијанца, који описује библиотеке у грчком граду Теби. Изнад врата је стајао натпис „Место за исцељење душе“.¹ Библиотеке античког доба су нестале под несрећним околностима, међутим многе су и намерно рушене у ратовима, да би се уништило културно благо и наслеђе народа чија је и територија нападнута.

Дакле, нагласак је на културном благу и наслеђу које чувамо. У модерно време се говори о библиотечко-информационој делатности² и да се у библиотеку долази по најразличитије информације. Схватимо да располажемо великим интелектуалним богатством, то је несумњиво. Питање

¹Према списима старогрчког историчара Диодора Сицилијанца, на улазу у библиотеку у древном граду Теби, стајао је натпис „место за исцељење душе“.

²Закон о библиотечко-информационој делатности. *Службени гласник РС*, бр. 52/11 (2011). Преузето 26.03.2022.
<http://www.kultura.gov.rs/cyr/dokumenti/propisi-iz-oblsti-kulture/-zakon-o-bibliotecko-informacionoj-delatnosti>

које се намеће је на који начин се бавити тим богатством. Не треба га остављати да самује на полицама и колоквијално речено „скупља прашину“.

Како савремено библиотекарство обавезује библиотекаре да размењују искуства и добру праксу, користим ову прилику да се захвалим на безрезервној помоћи колегама из Библиотеке „Браћа Настасијевић“ из Горњег Милановца, Градске библиотеке „Владисав Петковић Дис“ из Чачка, Народне библиотеке „Стеван Сремац“ из Ниша, Народне библиотеке „Радоје Домановић“ из Лесковца, Народне библиотеке Пирот и из Градске библиотеке „Жарко Зрењанин“ из Зрењанина. Анкетирала сам колеге који су задужени за организацију културних дешавања у својим установама. Циљ анкете је био да добијем одговоре на неколико питања: да ли библиотеке самостално праве календаре важних догађаја за сваку календарску годину или се ослањају на календар Народне библиотеке Србије о важним датумима, затим, да ли обележавају само веће јубилеје или прате на месечном или недељном нивоу датуме рођења или смрти наших и страних аутора, и какве су реакције читалаца, као крајњих корисника услуга?

Потврђено ми је да библиотеке у Србији имају устаљену праксу обележавања већих јубилеја, годишњица рођења или смрти, домаћих и страних аутора. Организатори културних дешавања које сам анкетирала, већином се ослањају на годишњи календар, који објављује Народна библиотека Србије. Сарађивали су са школама и организовали јавне часове или изложбе, али само када су у питању већи јубилеји. Не постоји пракса да се обележавају датуми рођења или смрти домаћих и страних аутора редовно, на недељном нивоу.

Обележавањем, рецимо, рођења неког аутора, испуњава се намера да се ода почаст аутору, али и да се „reavive“ неко дело које више није актуелно. Досадашња пракса је показала да реч и препорука библиотекара имају одлучујућу улогу код већине читалаца. Углавном правимо избор од нових, тек

пристиглих наслова, нарочито ако су награђивани и сл. Међутим, много одличних аутора и њихових наслова стоји заборављено на полицама. Идеја је да се направи план, којег бисмо се придржавали сваке године. Били би обележавани датуми рођења и смрти наших аутора, али и страних, који имају међународни значај. Захваљујући великом богатству наше књижевности готово сваки или сваки други дан, некад у једном дану и два аутора можемо посебно обрадити.

Радећи у једном огранку наше библиотеке, у Старим Бановцима, и спроводећи овакву акцију, наишла сам само на позитивне коментаре. Читаоци су најчешће узимали нешто од понуђених наслова, кометарисали да су заборавили на њих, да сад заправо могу да упореде богатство језика тих аутора и нешто скромније нових и мноштво других утисака. Без реакције није било. Дакле, интересовање постоји, чак и код оних читалаца који инсистирају на најновијим насловима. Припрема оваквог подухвата захтева нешто више труда на самом почетку. План је да се ове године направи детаљна база података о ауторима чија дела имамо у фонду. Наглашавам да је посао у току. Важан део је припрема текста који је информативног карактера, који садржи опште податке о аутору, место и датум рођења, дела која је написао, награде које је добио, и ако је случај награде или установе које носе име поменутог аутора. Одабрано је и одговарајуће место у библиотеци, тј. полица на којој излажемо поменути текст и све наслове датог аутора. Будући да су друштвене мреже од великог значаја у нашем послу и добар начин да се допре до већег броја корисника, поменути акцију фотографишемо и постављамо на нашу Фејсбук страницу. Током времена ту базу ћемо проширити и употпунити. Оно што сам приметила током припреме наше базе, јесте да већина старијих аутора, нарочито оних који више нису међу нама, има податке о рођењу и смрти. Код млађих савременика, бар код већине, наводи се само година и место рођења, без тачног датума рођења, до ког је врло тешко доћи. То донекле отежава намеру да им обележимо

рођендан, међутим подстиче нас и на више истраживачког рада.

Како наша Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ носи име по великом српском просветитељу и реформатору, једно посебно место смо посветили његовом делу. Од 28. марта, датума његове смрти, постављена је изложба у част Доситеја Обрадовића. Поред обавезне лектуре, коју читају деца у основној и средњој школи, исте те наслове смо понудили и старијим читаоцима и имали одличан одзив. Мудра реч увек има добар пријем код свакога од нас, стога посебно место на изложби заузимају Доситејеве изреке и цитати. План је да изложба траје целе године и да буде проширена радовима ђака старопазовачке гиманзије „Бранко Радичевић“. У изложби учествују и старопазовачке основне школе „Херој Јанко Чмелик“, „Бошко Палковљевић Пинки“ и „Симеон Аранички“. Намера је да ђаци основних школа изаберу одређену Доситејеву изреку и по својој жељи исту илуструју. Ђаци гимназије, такође бирају изреку и пишу рад на тему коју им намеће сама Доситејева изрека. Најбољи од радова у свим категоријама ће добити своје место на поменутој изложби.

Будући да постоји много домаћих писаца, који су писали и за децу и за одрасле, идеја је да се укључе и млађи и старији ученици, да илуструју неко дело, које се њима допало или да напишу рад о аутору. Тако се млађи читаоци могу упознати са неким аутором и његовим делом, а старији читаоци подсетити. Јавни час је одлична прилика да се писци обраде међу млађом и старијом публиком. То би био и један од начина да се обележи битан датум и да се ода пошта сваком аутору понаособ. У сарадњи са поменутима школама организоваће се ове године више јавних часова о ауторима, у складу са годишњим планом који смо израдили.

У Старој Пазови живи и словачка национална мањина. Иако се организују књижевне вечери и представљају словачка књижевна дела, може се обележавати годишњица рођења или

смрти словачких аутора, чиме би се додатно одала почаст ауторима и заинтересовали читаоци.

Оно што могу да закључим јесте да је овај скроман подухват пружио велико задовољство мени као библиотекару и радујем се времену и акцијама које долазе. Верујем да треба да се ослањамо на годишњи календар који одређује Народна библиотека Србије, али сматрам да би свака библиотека требала самостално да прави план за наредну годину, да одређује циљеве које треба испунити, које ауторе и годишњице ће обележавати те, али и наредне године. Треба да постоји нешто што је заједничко за сваку календарску годину, али и нешто што ће сваку годину разликовати од осталих.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Митерауер, Михаел „Миленијуми и друге јубиларне године – Зашто прослављамо историју“ – Београд : Удружење за друштвену историју, 2003.
2. http://alas.matf.bg.ac.rs/~websites/digitalnilegatmpalalas/?page_id=9
3. <https://vesti-online.com/Scena/Kultura/715176/125-godina-od-rodjenja-velikog-srpskog-pisca>
4. <http://riznicasrpska.net/knjizevnost/index.php?topic=362.0>
5. <https://www.in4s.net/crnjanski-osudjivao-rat-i-npravdu/?lang=lat>
6. <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/3275961/svecana-akademija-povodom-150-godina-od-rodjenja-mihaila-petrovica-alasa.html>
7. <http://www.novosti.rs/vesti/kultura.71.html:729572-STIHOVIMA-JE-DIRAO-U-SRCE-Navrsava-se-150-godina-od-rodjenja-Alekse-Santica>
8. <https://www.etraфика.net/najnovije/56779/zanimljivosti-o-bibliotekama-bibliotekarima-2/>

Милијана Дмитровић Торма
 Библиотека „Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
milijanadmitrovic@yahoo.com

СРПСКИ ЈЕЗИК ЗА СТРАНЦЕ У БИБЛИОТЕЦИ „ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“

Дуги низ година у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици постоји фонд са књигама на страним језицима. Не само да негујемо своју културу и језик, већ се посебна пажња посвећује језицима националних мањина, као и оним заступљеним у основним и средњим школама у нашој општини. Језик као основно средство комуникације, не може бити скрајнут ни занемарен у свакодневном раду и мора бити полазна основа за даље неговање сопствене културе и традиције, као и за неговање писане речи у библиотекама. *Quot linguas calles tot homines vales* - колико језика знаш толико људи вредиш каже стара латинска пословица.

Преко фонда са публикацијама на страним језицима остварили смо добру сарадњу са сремскомитровачким школама и дали могућност да ученици на забаван начин богате свој лексички фонд, тако што ће у Библиотеци узимати наслове који су у сфери њиховог интересовања, а које могу читати паралелно на српском или неком од страних језика. Неки од тих наслова су *Хари Потер*, *Господар прстенова*, *Вампирски дневници* које поседујемо на српском и енглеском. Трилери Ли Чајлда које имамо на енглеском, немачком и француском, *Ану Карењину*, *На Дрини Туприју*, *Дервиш и смрт* чија издања поседујемо и на руском језику. Сарадња се углавном одвијала са школском децом иако је фонд намењен свим корисницима библиотечких услуга. Прошла година донела је један помак у овом облику рада, јер смо први пут отпочели сарадњу са *Сербоником* школом српског језика за странце. Први пут смо

имали прилику да сарађујемо са људима којима су матерњи језици енглески, руски, турски, а који су дошли у летњи камп у Сремску Митровицу да би учили српски језик.

Сербоника је школа српског језик за странце која углавном ради онлајн. Основала ју је Магдалена Петровић Јелић, професорка српског језика и књижевности у Сремској Митровици са намером да странцима олакша и учини забавним учење српског језика. Осмислила је курс који је предвиђен за оне који немају никакво знање нашег језика, али и за оне који га већ говоре, тако да покрива нивое знања до Ц2. Полазници ове школе имају могућност приступа платформи са текстовима, звучним записима и граматичким вежбама, као и могућност приступа живој заједници полазника на Фејсбук групи. На овај начин вежба се читање, слушање, писање и говор, сва четири аспекта учења језика. Прошле године, одржан је први летњи камп за полазнике ове школе у трајању од две недеље. Сви полазници који су учествовали у кампу су на Б1 нивоу знања српског језика или вишем, тако да су могли активно да учествују у разговору са домаћинима. У оквиру кампа предвиђена је и уприличена посета Библиотеци као најстаријој установи културе у граду и том приликом одржана је радионица.

Гости из Холандије, Норвешке, Русије, Пољске, Турске и САД, чинили су малу групу заљубљеника у српски језик која је присуствовала радионици у нашој установи. У уводном делу имали су прилику да чују нешто о историјату Библиотеке, на српском језику, али прилагођено њиховом познавању српског језика. Морало се водити рачуна да највећи део полазника има савладан Б1 ниво знања, осим једне полазнице из Русије чији је лексички фонд одговарао Ц1 нивоу и која је због тога предњачила у комуникацији. Након уводног предавања имали су прилику да се упознају са књижним фондом Библиотеке, заправо да пронађу оне писце који припадају њиховој националности. То је свакако изазвало више интересовања код њих. Оно што их је посебно занимало су ћирилична издања дела које и они познају и која су читали на свом језику. Уочили су да у фонду поседујемо више латиничних издања него ћириличних, и упитали нас због чега је то тако. Ово питање је и библиотекарe навело на размишљање. Активна употреба оба

писма, довела је до тога да наши корисници готово да и не примећују на ком је писму дело публиковано, док су странци показали више наклоности и дивљења ћирилици.

Следећа активност у Библиотеци намењена гостима била је упознавање са фондом стране књиге. Заправо, након што су пронашли писце који су им познати на српском језику, имали су прилике да их пронађу и на енглеском, руском и турском. Принцип рада који је практикован са школском децом сада је могао да се примени и на странце који уче српски. Занимљиво је да су ту групу чинили људи изнад 30 година животне доби, који не изучавају српски због потребе посла или образовног профила, већ из чисте радозналости. Неоптерећени правилима и нормама, много слободнији јер су вођени истраживачким духом и допадањем, учинили су комуникацију веома спонтаном. Изузетно једноставно било је да се мотивишу за разговор, лако су се укључивали у сваку тему, заправо су сами покренули широк спектар тема. Смисао радионице био је да се упознају са тенденцијама у српској књижевности, да се повуче паралела са њиховим савременицима и да покажу своје познавање наше књижевности, а поред тога они су сами проширили теме на српски менталитет, на сопствена запажања о нашој култури и традицији, о свакодневици, па до објашњења агронома из Пољске да ли је парадајз воће или поврће. Једна тема се надовезивала на другу сасвим спонтано и логично. Занимљиво је да се већина конвезације одвијала на српском, да су се полазници кампа заиста трудили да што тачније употребљавају језичке конструкције и да су се само у ретким тренуцима служили енглеским језиком.

Сарадња са *Сербоником* показала нам је да облик рада који смо усталили преко фонда са страном књигом може да се употребљава на исти начин за оне који уче српски или неки од страних језика. Тражење истих наслова на различитим језицима, једнако је било занимљиво како ученицима сремскомитровачких школа, тако и зрелим људима који се

самоиницијативно уче српском, за њих страном језику. Једина разлика је што су полазници *Сербоникиног* кампа били много расположенији за конверзацију и много лакше су мотивисани на рад, али са друге стране ту групу су ипак чинили зрели људи, широког образовања и можда је и очекивано да немају баријере и да су заинтересовани за учење. Да је радионица веома успешно одржана говори и чињеница да ће се сарадња са Сербоникиним кампом наставити и ове године у августу месецу.

ЛИТЕРАТУРА:

<https://srpskijezik.serbonika.com/>

Кристина Ђермановић
 НБ „Доситеј Обрадовић“
 Стара Пазова
kristinaatina84@gmail.com

ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ КАО СПОНА ИЗМЕЂУ КОРИСНИКА И БИБЛИОТЕКА

Интернет је постао наша свакодневница и реалност. Данас се готово све може пронаћи на њему и комуникација се сва пребацила на овај медиј. С обзиром на примену нових техника и система, неопходно је гледати у будућност, а не у прошлост.¹ Стога и библиотеке морају да прате трендове и да своје услуге промовишу тим путем. Најбољи начин да то постигну је помоћу друштвених мрежа. Друштвене или социјалне мреже су онлајн веб сервиси који људима омогућавају различите видове комуникације, али исто тако и могућност неке личне презентације. Оне нису тренутни или привремени тренд јер мењају начин на који људи данас комуницирају. И у све то су укључене библиотеке јер „оне више нису само књигохранилишта, храмови читања, већ важне динамичне и инфраструктурне институције информатичке епохе“.²

Социјална интеракција преко компјутера се појавила још пре више од 30 година, а пројекти слични данашњим су били Usenet, ARPANET и други. Од тада па до данас ти сервиси су много напредовали и нуде различите могућности, од склапања пријатељства, прегледа фотографија и видео записа, па све до онлајн трговине, па и до промоције и маркетинга. Интеракција је једноставна, људи се додају за

¹ Доналд Уркхарт, *Начела библиотекарства* (Ријека: Издавачки центар Ријека, 1986), 86.

² Жељко Вучковић, *Јавне библиотеке и јавно знање*. (Нови Сад: Библиотека Матице српске: Футура публикације, 2003), 145.

пријатеља и након потврде постају виртуелни пријатељи. Друштвене мреже су најпопуларнији вид онлајн комуникације. Оне омогућавају преглед и размену велике количине мултимедијалних садржаја, проналазак особа истих интереса, размену искустава и знања. Најбољи су вид промоције који може донети добре резултате уз минимално улагање.

Друштвене мреже су један од основних средстава данашње комуникације. Оне су постале део свакодневног живота скоро свакога од нас. Са њиховом појавом канали комуникације и циљне групе су се преместиле у дигиталну сферу. Најпознатије друштвене мреже су: Facebook, YouTube, WhatsApp, Messenger, WeChat, Instagram, Viber, Twitter, Tumblr, LinkedIn и многе друге. Највише их користи млада популација, па су зато и најбољи начин да се допре до те циљне групе. У данашње време, мреже су један од основних начина на који библиотеке комуницирају са својим корисницима. Ковид пандемија је утицала на то да их и старија популација све више користи.

Предности комуницирања преко социјалних мрежа су: корисници се много брже и лакше информишу о раду установе, брже и ефикасније се шаљу сервисне информације корисницима, двосмерна комуникација, бржа повратна информација, повећана видљивост институције и могућност да се повећа број корисника, одн. пратилаца ваше друштвене мреже. Друштвене мреже су најбржи и најефикаснији извор информација, увек доступне, бесплатне, јавне, мултимедијалне и при свему томе обезбеђују двосмерну комуникацију.

У овом раду ћемо нешто мало више чути о две најпопуларније друштвене мреже на свету. Прва је **Фејсбук**. Ово је најпопуларнија и најуспешнија друштвена мрежа на интернету са преко 2 милијарде корисника. Покренула су је три студената са Универзитета Харвард 2004. године. Променио је начин комуникације и тако постао иноватор у најновијим видовима рекламирања, интеракцији међу људима, међу заједницама, компанијама и код многих других облика

организација. Ова мрежа нуди информисање, контакте и размене искустава са другим библиотекама и информатичким центрима, дељење слика и цитата, објављивање видео садржаја, али и прослеђивање истих на друге друштвене мреже. Библиотека постаје видљивија и промовише своје библиотечке услуге. Садржај који објављујете мора бити привлачан, користан и занимљив за кориснике. Да би сте дошли до жељене циљне групе морате бити јако креативани приликом постављања објава на Фејсбук. Најбоље за библиотеке је да отворе на Фејсбуку странице и на њима објављују новитете и друга обавештења везана за њихов рад. На страници постоји статистика и аналитика, што омогућује праћење резултата садржаја странице.

Инстаграм је друга најпопуларнија мрежа на свету са милијарду корисника. У питању је апликација за прављење и размену фотографија. На овој друштвеној мрежи се све заснива на постављању пре свега фотографија, али и видео клипова. Потом се могу даље делити на друге друштвене мреже. Специфична је по томе што се користи само за смарт телефоне. Највише је користи млађа популација, па би стога Инстаграм био најпогоднији да се допре до те циљне групе. Погодан је и за обраду слика, те се оне могу обрађивати на најразличитије начине и у складу са свачијим потребама. На Инстаграму је најбоље користити хештагове, који групишу одређену тему, па се на тај начин може доћи до већег броја пратилаца.

За успешан профил ваше библиотеке је битно какав се садржај на њему објављује. Објава треба да буде релевантна, оригинална, занимљива, да пружа пратиоцима нешто ново, да буде усмерена ка жељеној циљној групи и да се користе различити формати, попут фотографија, текста, видео записа, мимова итд. Када постављате фотографију она треба да буде „пријатна за очи“, да не садржи превише текста јер је онда визуелно мање занимљива, треба да буде живописна и сликовита да би привукла пажњу пратилаца и најбоље је избегавати комерцијалне фотографије. Када се поставља текст,

може се поставити неко обавештење везано за рад установе, новитети и сличне друге информације. Поред тога, може се поставити и неки занимљив цитат или стих песме где би најбоље било објавити неког не превише актуелног писца, јер пратиоци хоће нешто ново, а не већ виђено. То ће им пре привући пажњу. Кад се одлучите за видео запис, најбоље би било да буду кратки, не дужи од 3 минута. Треба да буде јасан, занимљив и наравно да приказује нешто ново и стога не мора да буде искључиво професионалан, него може бити и забавног карактера.

Мора се водити рачуна пре свега о квалитету приликом постављања објаве. Не би требало постављати ни премало ни превише, најбоље је једном до три пута недељно. Могло би се рећи да је препоручљиво да се користи говорни језик, а да се избегне службени. Мада то није увек случај што зависи од тога шта се конкретно објављује. На профиле библиотеке требало би објављивати оно што је релевантно за њене кориснике, одн. пратиоце. На сваки коментар или послату поруку од стране пратилаца требало би благовремено одговорити јер су сви једнако важни. Пренос уживо или live доводи до три пута већег ангажмана корисника. Може бити јако користан за пренос књижевних вечери у библиотеци који се може и накнадно објавити. Тај исти live би најбоље било сачувати да би био доступан оним пратиоцима који нису били у могућности да прате уживо пренос.

Социјалне мреже су добре јер не захтевају велики буџет, а може се постићи оно што се жели и допрети до жељене публике. Оне су најефикаснији и најбржи извор информација, транспарентне су, увек доступне, бесплатне, јавне, динамичне, мултимедијалне, а при том обезбеђују неопходну двосмерну комуникацију. Комуникација треба бити јасна, директна и правремена како би на корисника оставила утисак транспарентног и ефикасног рада библиотеке.

Неке од предности друштвених мрежа су: брзо и лако информисање корисника о раду библиотеке, брза повратна

информација, двосмерна комуникација, повећање препознатљивости институције и брзо и ефикасно слање сервисних информација великом броју људи.

У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ из Старе Пазове, тачније у огранку „Петар Петровић Његош“ у Новој Пазови воде се четири налога на друштвеним мрежама, од којих су два на Инстаграму, а друга два су на Фејсбуку. Налог за библиотеку на Инстаграму под именом Библиотека Нова Пазова, одн. `biblio_pazova` је отворен у септембру 2019. године. Има преко 560 пратилаца и према статистици која се прати на крају сваког месеца преко 400 људи погледа профил наше библиотеке. Овај налог је повезан са Фејсбук страницом Библиотека Нова Пазова, која је најуспешнија од свих наших налога. Страница има преко две хиљаде пратилаца.

Друга два налога су настала у марту 2021. године и носе називе `fbbookpazova` и `FBbook.BookPazova`. Један је на Инстаграму, а други на Фејсбуку, осмишљени као интерактивни пројекат где је почетна идеја била селфи са књигом. Циљ је, пре свега, промоција књиге и читања. На почетку су објављиване само слике наших корисника, али и запослених у библиотеци са књигама које читају. Након тога, ове налоге смо употпунили новим идејама. Почели смо објављивати актуелна дешавања у општини, посете предшколаца и ученика основних и средњих школа у библиотеци, различита обавештења која се односе на рад библиотеке, одржавање књижевних вечери и радионица и многе друге нама битне ствари. Овај пројекат, иако на почетку осмишљен само због сликања са књигама, заживео је и настављамо да радимо и даље на њему. Поред промоције књиге и читања, служи и за промоцију саме библиотеке. За наше налоге прошле године добили смо признање „Златна плакета за наступ библиотека на друштвеним мрежама“.

Из искуства смо увидели да објаве имају највећу прегледност кад се поставе у ранијим јутарњим часовима. Најбоље је да се постављају сви формати: текст, слике и видео

записи. А може да се направи и комбинација текста и слике што се показало као јако добар вид објаве. Викендом није препоручљиво објављивати садржаје јер тад су сви мање активни на друштвеним мрежама.

Библиотеке на друштвеним мрежама, иако не делује тако, озбиљан су посао и захтева да му се посвети велика пажња. Треба њиме да се бави тим људи који ће имати унапред спремљен план рада по коме ће радити, одн. шта ће се и колико пута недељно нешто постављати онлајн. Било би добро одредити којим данима ће се постављати само цитати познатих писаца, редовно постављати објаве о важним датумима, попут Светског дана књиге, Дана библиотекарa, Светског дана поезије итд. Уколико библиотека има поред централне и своје огранке, препоручљиво је да сваки огранак за себе води свој налог на друштвеној мрежи јер људи који су у њима запослени су најбоље упућени шта је релевантно за њихов огранак, али све то уз смернице и стручну помоћ колега из централне библиотеке.

Са усавршавањем постојећих и увођењем нових технологија библиотекама су отворене нове могућности, као и примена тих нових технологија да би се унапредило библиотечко пословање. Друштвене мреже су сада место свакодневног информисања и комуницирања великог броја људи различитих профила. Из тог разлога, ако се узме у обзир добро позната изрека да библиотеке треба да буду где су и њени корисници, онда оне треба да истражују све нове могућности и да представљају своје вредности у дигиталном окружењу.³

³Радио Озаци, „Дигитална комуникација библиотеке са корисницима све више добија на значају“, Радио Озаци, <http://www.http://www.ico.rs/digitalna-komunikacija-biblioteke-sa-korisnicima-sve-vise-dobija-na-znacaju/> (преузето 20.01.2021.)

ЛИТЕРАТУРА:

1. Вучковић, Жељко. *Јавне библиотеке и јавно знање*. Нови Сад: Библиотека Матице српске, Футура публикације, 2003.
2. *Нови медији и друштвене мреже: појмовник*. Приредио, превео и адаптирао: Станко Црнобрња. Београд: Центар за медије и комуникације, Факултет за медије и комуникације, 2014.
3. Уркхарт, Доналд. *Начела библиотекарства*. Ријека: Издавачки центар Ријека, 1986.
4. Радио Оџаци, „Дигитална комуникација библиотеке са корисницима све више добија на значају“, Радио Оџаци, <http://www.http://www.ico.rs/digitalna-komunikacija-biblioteke-sa-korisnicima-sve-vise-dobija-na-znacaju/> (преузето 20.01.2021.)

Јована Бакајлић
 Народна библиотека „Симеон Пишчевић“
 Шид
jovanabakajlic@gmail.com

ЖИВОТ И РАД ИЗУЗЕТНИХ ЖЕНА ШИДСКЕ ОПШТИНЕ КОЈЕ СУ СТВАРАЛЕ ТОКОМ 19. И 20. ВЕКА

Пред сам крај топлог јула прошле године, у Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду, осванула је изложба: „Живот и рад изузетних жена шидске општине које су стварале током 19. и 20. века“ са Завичајног одељења, посвећена женама које су својим радом, упорношћу, талентом и трудом оставиле значајан траг у области медицине, технологије, уметности, књижевности и др. Реч је о следећим личностима: Зора Радујков, Зорка Јанковић, Мирјана Лесек, Љиљана Бабић, Љубица Радић-Симовић, Гроздана Олујић, Јелица Станивуковић-Шиља, Јелка Матић-Лукић и Цветанка Тубић.

Зора Радујков

Област у којој је потрага за знаним женама наше општине започела јесте медицина, где се заслужно истакла Зора Радујков, рођена 1919. године у Моровићу у породици Фајст. У родном месту је завршила основну школу, потом гимназију у Загребу, а дипломирала је 1944. године на Медицинском факултету. Њена дела у области медицине се рангирају међу најцитиранијим текстовима, а сам значај њеног истраживачког рада се огледа у томе што се и данас примењује у медицинској пракси. Своју лекарску каријеру започела је на најтежи могући начин, јер је те исте године спроведена у логор Стара Градишка, а затим у

злогласни Јасеновац, из ког је након неколико година ослобођена путем размене. После одбране хабилитационог рада 1963. године изабрана је у звање доцента за предмет Патолошка физиологија. На матичном факултету је 1977. године одбранила и докторску дисертацију. У оквиру Медицинског факултета била је члан многих стручних тела и управних органа, а у периоду 1965–1967. године и продекан за наставу.¹ Зора Радујков преминула је 2006. године у Новом Саду.

Љиљана Бабић

Поред Зоре Радујков, медицини се посветила и Љиљана Бабић, рођена у Илинцима 1940. године. Своје радно искуство започела је у шидском Дому здравља као лекар опште праксе у Адашевцима, но воља и жеља за даљим усавршавањем одвели су је до специјализације нуклеарне медицине. Од 1977. године радила је на Институту за патолошку физиологију - Завод за лабораторијску дијагностику, а 1985. године завршила је специјализацију клиничке патофизиологије. Била је начелник одељења за ендокринолошку дијагностику у новосадском Клиничком центру. Сарађивала је у 5 научноистраживачких пројеката од којих је један био од међународног значаја. Као коаутор појављује се у 6 уџбеника и две монографије, а као уредник, код новог издања *Практикума* из патофизиологије, док је у домаћим и страним часописима објавила преко 200 стручних радова. Била је чланица Секције за нуклеарну физику, којој је и председавала, као и Секције за лабораторијску медицину - Удружења за нуклеарну медицину

¹ Биографије дугогодишњих чланова Академије медицинских наука Српског лекарског друштва, Београд 2016 ; [стр. 288-290]

http://akademija.sld.org.rs/global/pdf/Biografije_dugogodisnjih_clanova_AMN_SLD.pdf (приступљено 29.03.2022. године)

Југославије (као члан Председништва) и Европског удружења за нуклеарну медицину. Љиљана је данас у позној старости и живи у Новом Саду.

Зорка Јанковић

„Женским питањем“, бавила се Зорка Јанковић, рођена у Беркасову давне 1870. године у породици Костића. Крајем 19. и почетком 20. века писала је на тему охрабривања жена да се не стиде својих талената, већ да заједно раде на томе да делима мењају свет на боље. Њени чланци излазили су, између осталог, у часописима „Женски свет“ и „Бранково коло“. Била је друштвено-културна активисткиња, уредник угледних часописа, преводилац и књижевница. Писала је драме и прозу, а своје чланке објављивала је често под псеудонимом „Великовецка Мира“. Један чланак ове знамените жене се чува у Библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду у склопу „Бранковог Кола“ из 1911. године. Њен најзначајнији активистички период поклапа се са организовањем изложбе "Српска жена", одржане у Прагу 1910. године. Тада је Зорка изабрана за представницу "свих српских крајева"² чиме је добила признање за свој дотадашњи активистички и књижевни рад, пре свега на пољу скупљања фолкорног наслеђа Срема. Зорка се трудила да кроз свој рад пружи подршку женама, што најбоље приказује један њен текст објављен 1911. године у „Женском свету“:

„Што српска жена до сада није довољно спремна да у великој мери суделује у народним и општим пословима, није ли она томе умногоме, сама крива? Српкиње пренимо се! Дижимо свој глас, крећимо у рад. Не чекајмо да нам се на тањир, као слатка понуда, доноси храна, потребна да нас

²Магазин Плезир; <http://plezirmagazin.net/zene-zvane-hrabrost/> (приступљено 29.03.2022. године)

снажи за нови живот, него приправљајмо саме себе. Ново доба ће нам без пардона, поставити задатак: да се сами бринемо о реорганизацији положаја жена у нашем народу.“³

Од књижевних радова познати су драмолет „Дечје душе” (који потписује псеудонимом Великовецка Мира) и кратко прозно дело „Госпођа са зеленом мреном”. Тачна година њене смрти није забележена, али се верује да је то било након 1933. године.⁴

Одани заљубљеник у сликарство и дрворезбарство 18. и 19. века у Срему и Војводини, несумњиво је била Мирјана Лесек - веома познат историчар уметности. Рођена је у Јамени 28. јуна 1928. године, где је завршила основну школу, те потом била успешна митровачка гимназијалка. Била је студент Филозофског факултета у Београду, где је дипломирала 1956. године.

Мирјана Лесек

Од 1956. године радила је у Музеју Срема, а од 1976. у Заводу за заштиту споменика културе, где води битку за спас онога што највише познаје и воли, сликарства и дрворезбарства 18. и 19. века у Срему и Војводини. Докторирала је 1990. године на љубљанском Филозофском факултету, одбраном дисертације *Барокно сликарство у Срему*. За свој рад добила је медаљу Друштва конзерватора Југославије 1985. године, у јубиларној години Тетрахије, медаљу Скупштине општине Сремске Митровице 1993. године, као и златну значку КПЗ Србије исте године. Међу медаљама и признањима, истиче се

³Јелена Митровић; Соња Бајић, *Каква женска! : приче о женама које су биле прогресивне када то није било модерно*, Београд: Креативни центар, 2019. [стр. 44-45]

⁴*Српски Биографски речник, књ. 4*. Нови Сад: Матица Српска, 2009. [стр. 285]

изузетно признање-јубиларна спомен-медаља Републичког завода за заштиту споменика културе. Своју страст пренела је на папир, те за њом сада остаје богата фото-документација, чији је садржај објавила у великом броју књига и часописа. Међу њеним најпознатијим књигама је „Културна баштина у Срему“, приређена у четири дела. Мријана Лесек нас је напустила 2015. године.

Цветанка Тубић

Путовања и путописи били су страст Цветанке Тубић, рођене 1921. године у Шиду. Посетила је 32 земље. Видела је лепоте свих европских земаља, али је поред њих била и у Турској, Тунису, Сибиру, Кини и Израелу. Мештанима Шида је све до почетка 2021. године била живи извор информација и инспирација на некадашњи Шид, Шид у времену живљења и стварања Саве Шумановића, познатог шидског сликара и уметника. Још у Грађанској школи показала је интересовање за сликање. Била је члан Ликовног круга „Сава Шумановић“ у Шиду од 1968. године, и била је један од његових оснивача. Као дете заволела је филателију, те је озбиљно почела сакупљати марке 1945. године после рата. Да би себи обезбедила комплете марака, са господином Петелином учланила се у Београд у филателистичко друштво, а 1974. године на захтев већег броја интересаната, основано је и прво филателистичко друштво у Шиду. Цветанка Тубић даровала је на поклон безброј фотографија, путописа, репортажа, писама и разгледница Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду, да сведоче о једном времену и чувају успомене о једном испуњеном животу из ког се може много тога научити.

Гроздана Олујић

Када се осврнемо на књижевност, свакако се истиче рад једног романијера, бајкописца, есејисте, антологичара и преводиоца. У питању је Гроздана Олујић, рођена 1934. године у Ердевику. Дипломирала је и магистрирала енглески језик и књижевност на Филолошком факулету у Београду, а највише остаје упамћена у области књижевности за децу. Гроздана Олујић је била добитник стипендија попут *International Writing program-a* у Ајови (САД), Фулбрајтове стипендије за период 1982–1984. и других. Између осталог, држала је предавања у Калифорнији, а своје радове објављивала је у универзитетским гласилима Берклија и Стенфорда. У овом периоду је три пута боравила и у Индији. У области књижевности за децу написала је збирке бајки *Седефна ружа и друге бајке* (1979), *Небеска река и друге бајке* (1984), *Камен који је летео* (2002), *Снежни цвет* (2004) и *Јастук који је памтио снове* (2007), роман бајку *Звездане луталице* (1987) и друге. За своје бајке добила је низ наградамеђу којима су *Младо покољење* (1980. и 1984), *Политикин забавник* (1980), Повељу Змајевих дечјих игара за стваралачки допринос савременом изразу (1990) и друге. Бајка „Варалица и смрт” проглашена је најбољом ауторском бајком 1994. године, те је добила награду Светске академије за уметност и културу (World Academy for Art and Culture, САД). За књижевно стваралаштво додељен јој је витешки орден *Dannebrog*. Поред књижевног умећа, и преводилачки рад Гроздане Олујић је такође био импресиван, она је говорила француски, руски и енглески језик. Гроздана Олујић преминула је 2019. године у Београду.

Љубица Радић-Симовић

У корист чињеници да женама иду од руке и технолошке области, говори рад Љубице Радић-Симовић, рођене 1946. године у Вишњићеву. Дипломирала је 1969. године на Технолошком факултету у Новом Саду, а већ наредне године одлази у Канаду и постаје члан Удружења инжењера Онтарија. За то време, од дипломираног технолога у области исхране развила се у врсног стручњака за пречишћавање загађених подземних вода и вода из канадских и америчких рудника злата. Посебно је допринела решавању проблема одстрањивања цијанида из вода у рудницима злата. Љубица и данас живи у Канади.

Јелица Станивуковић-Шиља

Поред уобичајених области којима су жене биле вичне, издваја се изванредна преданост једне жене, да да свој допринос радничком покрету народне револуције. Реч је о Јелици Станивуковић – Шиљи, рођеној у Шиду 1921. године. Иако кратког животног века, ипак је остала у сећању као изразито храбра жена посвећена револуционарном раду, која се још пре рата и активног учешћа од 1941. године као скојевка, повукла у илегалност. У пролеће 1942. године, организује жене, омладину, крстари Шидом и општином, по свим селима. Често се пресвлачила у разне народне ношње да завара непријатеља. У незапамћеном покољу који се десио 1942. године крајем августа, Шиља је изгубила два брата, а у истој несрећној групи, убијен је и шидски сликар, ШумановићСава. За Шиљу није било немогућих потеза, "Све се може, кад се хоће", говорила је. Пала је за слободу, а о њеној борби, остале су живе легенде.

Позоришне представе овог времена биле су обogaћене умећем Јелке Матић-Лукић, рођене 1907. године у Шиду. Јелка је наступала на сцени Српског Народног позоришта у Новом Саду, затим позоришта у Берлину, Сарајеву, Скопљу, Тузли, Зајечару, Краљеву, Крушевцу и Београду. Остала је упамћена по улогама: Филумена (*Учене жене*), Војвоткиња (*Чаша воде*), Петра (*Ђидо*), Поте (*Зона Замфирова*), Босиљка (*Сеоска лола*), Розалија (*Покојни Тупинел*), Хасанагиница (*Хасанагиница*) и друге. Како се према Енциклопедији Новог Сада наводи, њене колеге су је описивале уз следеће комплименте:

*„Била је даровита, претежно карактерна глумица, врло природна, одмерена у игри, лепе и правилне дикције тонски пријатне. У њеној игри је било виталности и непосредности.“*⁵ Јелка је своју животну улогу завршила у 96. години живота у Београду.

Изложбом су обухваћене многе области у којима су поменуте жене оставиле значајан траг, али се исто тако оставило и простора за даље истраживање и приказ личности жена шидске општине, којих свакако има у значајном броју.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Енциклопедија Српског народног позоришта, <https://www.snp.org.rs/enciklopedija/?p=70106> (приступљено 29.3.2022. године);
2. *Знамените личности Срема : од почетка I до краја XX*, Нови Сад: Филозофски факултет; Нови Сад: Музеј Војводине; Сремска Митровица: Музеј Срема, 2003;
3. Радмила Станковић, *Изузетне жене Србије : XX-XXI век*, Београд 2016;

⁵ Енциклопедија Српског народног позоришта; <https://www.snp.org.rs/enciklopedija/?p=70106> (приступљено 29.03.2022. године)

4. Јелена Митровић, *Каква женска! : приче о женама које су биле прогресивне када то није било модерно*, Београд: Креативни центар, 2019;
5. Шидски портал- интернет портал града Шида и општине <http://www.sidskiportal.net/prezentacije/zasluzni/jelena>
<http://www.sidskiportal.net/prezentacije/zasluzni/jelena-stanivukovic-silja>(приступљено 1.07.2021. године);
6. *Српски Биографски речник, књ. 4*, Нови Сад: Матица Српска, 2009.

Милица Петровић
Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“
Инђија
koturmilica42@gmail.com

ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ – 200 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА

Народна библиотека у Инђији носи име великог реформатора српског школства, знаменитог педагога, лекара и великог филантропа - др Ђорђа Натошевића. У његову част, још две установе у општини Инђија носе његово име – средња стручна школа у Инђији и основна школа у Новом Сланкамену, а испред Библиотеке се налази и његова биста. Прошле године навршено је 200 година од његовог рођења.

Ђорђе Натошевић рођен је 1821. године у Старом Сланкамену, месту на обали Дунава и обронцима Фрушке горе. Рођен је у богатој трговачкој породици од оца Павла и мајке Софије. Био је најстарији од петорице синова од којих су само његов брат Петар и он доживели зрелије године. Основну школу је завршио у родном месту, а гимназију у Сремским Карловцима која је тада имала само шест разреда, па је, да би могао да упише студије права, најпре у Сегедину завршио двогодишње студије философије, а потом уписао студије права у Еперјешу (Прешову). Међутим, након годину дана студија, напушта право и уписује медицину у Пешти, а потом се пребацује у Беч где је и дипломирао медицину 1850. године.

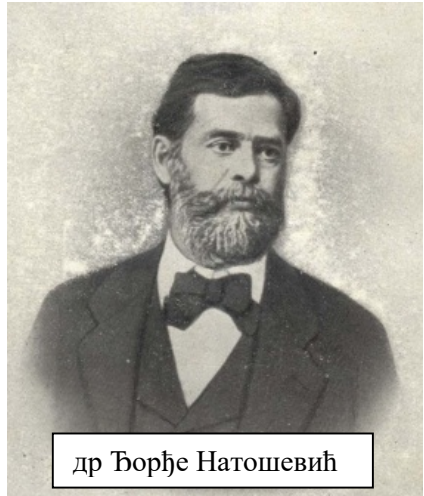
У Бечу се зближио са најистакнутијим представницима бораца за идеје и начела Вука Караџића (кога је, претпоставља се и лично познавао): с Ђуром Даничићем, Бранком Радичевићем и Богобојем Атанацковићем. Верује се да се у Бечу упознао и са кнезом Михаилом Обреновићем, с обзиром на то да су тамо становали у истој кући.

Још као студент у Бечу, заинтересовао се за науку и педагошку литературу. У наредним годинама написао је бројна дела значајна за педагошку теорију и праксу.

У Бечу је започео писање свог необјављеног рада „Споменици и задужбине“ у којем се радило о читавом једном програму културног развоја српског народа и у којем он истиче школу као један од најважнијих фактора за напредак српства.

Већ 1850. године, Натошевић долази у Нови Сад на радно место лекара. Као лекар зближио се са владиком Платоном Атанацковићем и постао му лични лекар. У овом

периоду започиње и јавни књижевни рад др Ђорђа Натошевића. До напуштања лекарске каријере 1853. године, Натошевић је објавио петнаестак својих радова, од којих су највреднији „Писмо пријатељу свом у одбрану и фалу жене“ у коме се осуђује свако потцењивање жене и његов први објављени рад из области педагогије „Афоризми о васпитању“. Многи су сматрали да се Натошевић под

др Ђорђе Натошевић

утицајем владике Платона определио за просветну струку. Исте године када је напустио лекарску праксу, постао је управитељ и наставник Гимназије у Новом Саду. Натошевић је у Гимназији предавао природне науке и гимнастику. Он је први међу Србима увео гимнастику у наставне предмете. Сам је демонстрирао деци све што је од њих захтевао да ураде. Новосадској гимназији поклонио је своје гимнастичке справе, које је набавио још као студент у Бечу, када се и заинтересовао за гимнастику.

Године 1857. објављен је његов већи рад „Кратко упутство за србске народне учитеље“ које је било вишеструко

значајно за развој nastave у српским школама. Њиме су положени темељи наше научне дидактике и методике већине основношколских предмета. Натошевић је науку вере и морала ставио изнад свих осталих наставних предмета. Истицао је да је најважније оснажити у деци њихову моралну свест и осећања, користећи библијске приче, које ђацима треба објашњавати тако да сами схвате њихове поруке. Он је и у певању видео средство моралног васпитања младих, па га је зато и уврстио у наставне предмете. Године 1861. објављено је и друго, обимније издање „Кратког упутства“.

У новосадској Гимназији остао је до 1857. године, када је прешао у Темишвар и постао школски саветник и надзорник српских школа при тамошњем Намесништву, а одређено му је да се брине о српским православним народним школама. У то време старао се и о раду Српске учитељске школе у Сомбору, чији је рад и положај уз помоћ блиског сарадника у реформи Николе Вукићевића подигао на висок ниво.

С обзиром на то да је стање у школама које су му биле поверене било веома незадовољавајуће, он је најпре организовао течајеве за оспособљавање наставника да осавремене, усаврше сам наставни процес. Много се залагао да савремене замене традиционалне методе наставе. Учители су Натошевића називали „Бабом“ због његовог очинског односа према учитељству. Да би одржао перманентно усавршавање учитеља, Натошевић је покренуо и педагошки часопис „Школски лист“. У првом броју листа објављена је прва Змајева преведена дечија песмица „Лењи Гаша“. У „Школском листу“ 1865. године објављен је и његов значајан чланак „Зашто наш народ у Аустрији пропада“, који је 1866. године објављен у виду посебне књижице. У њему се говори о узроцима физичког, материјалног, моралног, политичког и културног пропадања Срба у Хабзбуршкој монархији. „Школски лист“ у којем је и сам Натошевић много објављивао и чији је једно време био и уредник, омогућио је да се наша педагошка теорија и пракса почну интензивније развијати у

правцу достизања тадашњег европског нивоа. Настојећи да обезбеди и литературу за омладину, 1865. године Натошевић покреће и „Додатак к школском листу“, први српски лист за младеж. Међутим, он је изашао само два пута, а преласком из Будима у Сомбор заменио га је лист „Пријатељ србске младежи“, који је објављиван током 1866. и 1867. године.

Период Натошевићевог рада у Темишвару представља и период његовог интензивног књижевног рада. За нешто више од три године објавио је две књиге и више од тридесет чланака. Прва објављена књига у овом периоду је „Упутство за предавање букварски наука учитељима народних училишта у Аустријском царству“ познатија под именом „Велико упутство“, а друга је „Бисер и драго камење на украсење детиње душе и срца“, збирка басни и кратких прича, преведених и прилагођених нашој средини.

Након укидања темишварског школског савета 1861. године, др Ђорђе Натошевић изгубио је звање надзорника српских народних школа, напустио је Темишвар и вратио се у Нови Сад где је до 1862. године, вршио дужност управитеља месних основних школа, а потом прешао на службу у Будим где је постављен за једног од 33 члана Школског савета угарског Намесништва у Будиму. Ту је провео скоро пет година.

Аустроугарском нагодбом из 1867. године укинут је и Намеснички школски савет, па је др Ђорђе Натошевић стављен на располагање. У то време, позвао га је кнез Михаило Обреновић у Србију, на чији се позив он одазвао и преселио у Београд. У Београду је постао референт у Министарству просвете. Рад је започео обиласком школа у Београду, смедеревском, пожаревачком и крагујевачком округу, након чега је предао надлежнима извештај о својим утисцима о лошем стању у српским школама и у коме су два најважнија предлога била организовање учитељских курсева и оснивање учитељске школе. Тражио је да се у школе уведе цртање, гимнастика и писмени задаци, да се повећају учитељске плате

и др. Међутим, његов извештај није наишао на одобравање људи одговорних за школство у Србији.

Када је у мају 1868. године, убијен кнез Михаило, Натошевић је остао без заштитника па је убрзо одстрањен из Министарства просвете, а затим се вратио у Војводину где је 1871. године постао главни школски референт Карловачке митрополије.

У периоду од 1869-1871. године, Натошевић је објавио много радова од којих су најзначајнији његови радови уџбеничког карактера: „Буквар за основне српске школе“, „Читанчица уз буквар за основне српске школе“ и „Словенски буквар за основне српске школе“. „Буквар за основне српске школе“ је први српски буквар у коме је примењена аналитичко-синтетичка гласовна метода и коришћен је у српским школама у Србији, Угарској, Црној Гори.

Његовим ангажовањем основано је више српских народних школа у Срему, учитељске школе у Пакрацу и Горњем Карловцу, више девојачке школе у Новом Саду, Панчеву и Сомбору.

Др Ђорђе Натошевић је и сакупљао, популарисао загонетке и афоризме, сматрајући да могу значајно утицати на обликовање човекових схватања и осећања. Његова расправа о енигматици објављена 1876. у Летопису Матице српске под називом „О загонеци“ и данас се сматра једним од најзначајнијих доприноса теорији и историји српске енигматике.

Натошевић је био и председник Матице српске од 1881. године. Председничку дужност је успешно обављао, а највећа заслуга му је што је из задужбине Петра Коњевића покренуо едицију „Књиге за народ“, у оквиру које је публиковано много корисних дела. На функцији председника остао је до своје изненадне смрти у Горњем Карловцу 1887. године.

Др Ђорђе Натошевић сахрањен је на Успенском гробљу у Новом Саду. Иза себе је оставио супругу Дафину-Нану (ћерка бившег новосадског градоначелника Григорија

Јовшића) с којом је имао ћерке Даницу и Софију. Свакако, оставио је и неизбрисив траг у српском школству и науци. Стога је и његова родна кућа у Старом Сланкамену, која се нажалост не одолевши зубу времена урушила, заслужила да добије сјај којим је сијала и угледна породица из које је потекао др Ђорђе Натошевић.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Баковљев, М., (1998). *Ђорђе Натошевић : педагошка делатност и педагошка становишта*. Нови Сад : Савез педагошких друштава Војводине.
2. Варађанин, А., (1921). *Стогодишњица д-ра Ђорђа Натошевића*. Нови Сад : Издање књижарнице учитељског Д. Д. „Натошевић“.
3. Рокнић, М., (1999). *Знаменити Инђичани*. Инђија : аутор.

Алекса Кондић
Градска библиотека „Атанасије Стојковић”
Рума
aleksakondic@yahoo.com

КОНГРЕСНА БИБЛИОТЕКА У ВАШИНГТОНУ

Библиотека је установа која прикупља, истражује, обрађује и даје на коришћење књиге, периодичку и други библиотечко-информациони материјал. Библиотека популарише библиотечки материјал и подстиче интерес за књигу и читање, афирмише културно-просветну делатност путем књижевних вечери, трибина, предавања, изложби и других манифестација; унапређује свој рад и објављује резултате научног и стручно-истраживачког рада у области библиотечко-информационе делатности.

Према Унесковој подели библиотека може бити: национална, народна (јавна, градска), школска, високошколска и специјална. Свака библиотека има одређени значај за образовни и друштвени развој заједнице, али оне које имају национални карактер су нарочито важне јер су то установе културе највишег ранга које сакупљају целокупно историјско, социјално и културно наслеђе једног народа. У Сједињеним Америчким Државама улогу националне библиотеке *de facto* врши Конгресна библиотека у Вашингтону.

Сједињене Америчке Државе су настале 1776. године у Филаделфији када је 13 дотадашњих енглеских колонија прогласило своју независност од британске круне усвајањем Декларације о независности. Председник Џон Адамс је 1800. године донео одлуку о пресељењу престонице из Филаделфије у Вашингтон. У новој згради Конгреса (законодавног тела САД, који се састоји из Представничког дома и Сената) који се налази на Капитол Хилу у Вашингтону, смештена је и

библиотека. Адамс је дао 5000 долара за куповину књига. Библиотека је, између осталих, почела да сакупља и много европских књига. Намера америчких власти је била да покажу космополитизам и отвореност према другачијем начину размишљања.

Прва велика недаћа у вишевековној историји Конгресне библиотеке се догодила 1814. године када су Енглези запалили Конгрес током ратног сукоба Велике Британије и САД. Уништена је колекција од 3000 књига. Бивши председник Томас Џеферсон, који је спадао међу најобразованије људе тог времена, продао је Конгресу своју колекцију од 6487 књига. Била је то импресивна колекција различитих књига из области историје, права, архитектуре, филозофије, религије, природних наука итд.

Библиотека је наставила да проширује своје капацитете, али 1851. године се догодио нови пожар, који је уништио 35.000 књига, око две трећине библиотечког фонда. То је представљало тежак ударац за Конгресну библиотеку, којој су одобрена средства за замену уништеног, али не и за набавку новог материјала. У САД је 1861. године избио грађански рат, када су јужњачке државе покушале да се отцепе од Севера, који је контролисала америчка влада. Рат је трајао четири године, и био је то још један неизвестан и тежак период у историји САД, али и саме Конгресне библиотеке, која је често делила судбину своје државе.

Након рата, главни библиотекар, који врши функцију и директора Конгресне библиотеке, постаје Ејнсворт Ренд Спафорд. Он се на челу установе задржао 32 године и много је допринео развоју Библиотеке. Значајно је повећан њен фонд, који је 1876. године износио 300.000 публикација. Библиотека је била смештена у једном делу зграде Конгреса, а пошто се фонд непрестано ширио, Спафорд је дошао на идеју да се изгради зграда у којој ће бити смештена библиотека. Почело се са скупљањем новца за изградњу велелепне грађевине.

Библиотека је почела да прима и обавезни примерак, што је још више увећало фонд који је 1897. године износио 840.000 публикација. Те године је отворена нова зграда Конгресне библиотеке која је названа по Томасу Џеферсону, бившем америчком председнику који је почетком 19. века продао Конгресу своју колекцију од 6487 књига. Ова грађевина је значајна по томе што су је градили искључиво архитекте и вајари из САД. Била је симбол америчке супериорности у области културе. Већ 1901. године Библиотека је прешла магичну цифру од милион ускладиштених публикација. Значајно се увећало и особље Библиотеке.

Непрестаним ширењем фонда путем обавезног примерка, куповином, поклоном, разменом, зграда „Томас Џеферсон” је постала премала за потребе библиотеке. Године 1939. отворена је још једна зграда, која је названа по Џону Адамсу, другом америчком председнику, који је био један од главних иницијатора отварања библиотеке. Недуго након тог догађаја, САД су ушле у највећи ратни сукоб у историји – Други светски рат. Конгресна библиотека је јасно стала на страну демократије и антифашистичких вредности, супротно расизму и тоталитаризму који је персонификован у Адолфу Хитлеру, фиреру нацистичке Немачке.

Важно је напоменути да Конгресна библиотека поседује највећу збирку руских књига ван Русије. Прве руске књиге су у Конгресну библиотеку стигле још 1906. године. Купљене су од Генација Василевича Удина. Била је то импозантна колекција од 100.000 књига. Такође, у Библиотеци су сачуване старе руске слике и мапе из совјетског периода. САД су увек хтеле да покажу да су друштво знања, и да је њима приоритет стварање образованог човека. Лоренс Мамфорд, који је био на челу Конгресне библиотеке у периоду 1954-1974. године, иницирао је градњу треће зграде библиотеке. Конгрес је одобрио 75 милиона долара за изградњу која је завршена 1976. године. Зграда је названа по Џејмсу Медисону, четвртм

америчком председнику. Површина зграде је 200.000 квадратних метара, и то је једна од три највеће јавне грађевине у америчкој престоници. У њој се налазе географско, правно одељење, новине, фотографије, мапе итд.

Џејмс Билингтон је био на челу Конгресне библиотеке од 1987. до 2015. године. Значајно је унапредио рад Библиотеке. Када је постао главни библиотекар, фонд је износио 87 милиона публикација. На крају његовог дугог мандата, библиотека је имала више од 160 милиона ускладиштених извора података.

Конгресна библиотека је уз Британску библиотеку у Лондону највећа библиотека на свету. Последњи доступни подаци показују да Конгресна библиотека:

- Поседује више од 170 милиона публикација;
- Има око 38 милиона књига;
- Поседује 14 милиона фотографија;
- У свом фонду складишти око 5,5 милиона мапа;
- Може да се похвали колекцијом од скоро 6000 инкунабула (књиге штампане до 1500. године);
- Поседује највећу колекцију стрипова на свету;
- Сваког дана је богатија за око 10.000 публикација;
- Има 3500 запослених лица;
- Добије више од 500.000 аналитичких захтева од конгресмена годишње.

Ови подаци показују монументалност Конгресне библиотеке. Годишње Библиотеку посети око 2 милиона читалаца, по чему је убедљиво прва у свету. Трошкови Библиотеке су нестварно велики. Конгрес годишње одобри буџет у износу од скоро 700 милиона долара. Три зграде Конгресне библиотеке („Томас Џеферсон”, „Џон Адамс” и „Џејмс Медисон”) су спојене подземним тунелом и системом лифтова. Године 2007. је отворен Национални аудио-визуелни конзерваторски центар у Вирџинији, који је такође део Конгресне библиотеке. Две године касније, отворен је Центар

за младе читаоце. Конгресна истраживачка служба је истраживачко одељење америчког Конгреса. Основана је 1944. године, то је агенција у склопу Конгресне библиотеке.

У Библиотеци се налазе 22 читаонице које могу да користе посетиоци. За спровеђење истраживања и коришћење ресурса библиотеке, неопходно је да посетилац има минимум 16 година и идентификациону картицу читаоца. Само високи владини званичници и запослени у библиотеци имају право да износе публикације из зграде. Занимљиво је да амерички председници полажу заклетву на примерку Библије позајмљеном из Конгресне библиотеке.

Конгресна библиотека користи систем класификације публикација који је развио Херберт Патнам, главни библиотекар у периоду 1899-1939. године. Систем је прихваћен у већини истраживачких и академских институција у САД. Према овом моделу, комплетно људско знање је подељено у 21 област, које се рачвају у много уже дефинисаних подобласти.

На крају, можемо рећи да је Конгресна библиотека у Вашингтону монументални споменик људском знању, просветитељству и култури. Само друштва у којима се цени образовање, поштовање писане речи и информисаност могу да се надају напретку. Библиотеке су ризнице знања, које ће опстати упркос свим препрекама са којима се суочавају. Оне су увек прве на удару страних освајача, јер чувају културу и традицију једног народа. Колико год да је уништавају, она се увек подигне попут феникса, јер док постоји један народ, постојаће и библиотека као симбол књижевних, културних и научних достигнућа тог народа.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Библиотеке света: Конгресна библиотека у Вашингтону (1/2), на: https://www.youtube.com/watch?v=I_bPB1xAwk
2. Библиотеке света: Конгресна библиотека у Вашингтону (2/2), на: <https://www.youtube.com/watch?v=KHdieRL4b5Y>,
3. Bisbort Alan and Linda Barette Osborne: „The Nation’s Library: The Library of Congress, Washington D.C.”
4. Cole, John Young: „The Library of Congress Becomes a World Library, 1815-2005”
5. Fascinating facts, на: <https://www.loc.gov/about/fascinating-facts/>
6. „Library of Congress”, Encyclopedia Britannica, на: <https://www.britannica.com/topic/Library-of-Congress>
7. Murray, Stuart: „The library: an illustrated history”, 2009.

Драгана Тојага
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова
dtojaga@hotmail.rs

БИБЛИОТЕКЕ КАО ЦЕНТРИ ИНФОРМАЦИОНЕ ПИСМЕНОСТИ

Дигитална револуција је унела промене у све сегменте друштва, па тако и у библиотеке. Почеле су да се прилагођавају, реорганизују и употпуњују своје услуге. Ипак, основна функција библиотека остаје суштински непромењена, те прикупљање, чување и давање информација на коришћење остају њени примарни задаци. У времену када се и наставни процес преобликовао и постао готово незамислив без употребе информационих технологија, када свако има приступ интернету и то у свом џепу, када се и наука „отвара“ и постаје приступачнија, долази до праве експлозије информација. Могло би се учинити да би та појава лаке доступности информација могла да угрози библиотеке, и доведе у питање оправданост и сврху њиховог постојања. Међутим, управо се супротно дешава, јер при експлозији и свеприсутним изворима информација тешко се долази до оне праве, заиста корисне и употребљиве, поуздане, проверене. И зато су ту библиотеке које увек треба да буду, као што већ и јесу, светионици у том узбурканом мору информација, и ослонац сваком кориснику, ученику, истраживачу на путу до његовог информационог циља.

Трагање за информацијама је једна од основних потреба човека, који непрестано поставља питања и тражи на њих одговоре, тј. истражује и учи. У основи процеса сваке врсте учења (и формалног и неформалног) је потрага за

информацијама, које се непрестано производе, мењају, преносе и шире, а уз помоћ нових информационо-комуникационих технологија то ширење узима немерљиве размере. Како је могуће у том непрегледном извору информација пронаћи ону која нам заиста треба? Како се одупрети лакостности и узимању за најбоље решење прву информацију која стигне до нас? Одговор је недвосмислен: једино подизањем нивоа информационе писмености како сваког појединца, тако и друштва у целини.

Важна улога свих типова библиотека је да потпомогну учење, а циљ им је - образован, писмен појединац. И зато су оне, као културна језгра својих заједница, истовремено и информациони центри, а библиотекари својеврсни информациони „филтери“. „Библиотеке су одувек биле и остале важан чинилац социокултурних процеса; одувек су пратиле промене у друштву, а преносећи знање и информације и утицале на те промене и биле њихов носилац.“¹

У време вртоглавог напретка и развоја нових технологија стварају се услови општег нестрпљења и журбе, где се за сваки проблем очекује решење једним кликом. Рачунар, паметни телефон, приступ интернету, клик, и свака потреба за информацијом бива задовољена. Гугл понуди безброј решења, одаберемо неко од прва три на листи и нашли смо тражено. Да ли је то баш тако? Да ли то значи да свако елементарно писмен може да дође до праве информације и сматра се информационо писменим?

Ако информацију схватимо као „записано сазнање (регистровано) у писаној (штампаној или дигиталној), усменој

¹Biljana Bogdanović et al., „Informaciona pismenost kao preduslov celoživotnog učenja“, у „Informaciona pismenost kao preduslov doživotnog učenja“. У *Научна конференција Библиоинфо - 55 година од покретања наставе библиотекарства на високошколском нивоу, Београд 18. мај 2017. : зборник радова*, уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић (Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2017.), 141-148.

или аудио-визуелној форми на неком медију“² онда је јасно колико је то широк појам, и да је потребно одређено знање да би се у мору свакаквих информација одабрала она права. Проналажење и приступ информацијама, у данашње време, мањи је проблем од умења вредновања и одабира истих. Управо тиме се одликује информационо писмен појединац, што би требало да буде сваки библиотекар. Са подизањем информационих квалификација својих запослених, библиотеке могу да узму удела у информационом описмењавању друштва, односно своје заједнице. Посебну пажњу треба посветити младима, који живе и одрастају уз интернет и, често без икакве селекције информација, усвајају све што први клик понуди.

У овом контексту развој како информационе, тако и информатичке писмености библиотекара и њихово стално стручно усавршавање постају апсолутни имератив.

Видови писмености

Писменост се некада дефинисала као способност читања, писања и служења аритметиком. Данас је значење термина знатно проширено. Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (UNESCO) дефинише писменост као „способност идентификације, разумевања, тумачења, креирања, комуникације и израчунавања, користећи штампане и писане материјале повезане са различитим контекстима. Писменост подразумева континуитет учења и омогућава појединцима да постигну своје циљеве, развију своје знање и потенцијале и да у потпуности учествују у својој заједници и ширем друштву”.³

²Александра Вранеш, *Од рукописа до библиотеке* (Београд: Филолошки факултет, 2006), 117.

³UNESCO <https://en.unesco.org/themes/literacy> (преузето 10.2.2022.)

Писменост се може посматрати и дефинисати из више углова. Нека основна подела могла би изгледати овако:

1. *Основна или елементарна писменост* - способност читања, писања и коришћења основних рачунарских радњи;
2. *Функционална писменост* - способност примене знања у измењеним околностима;
3. *Друштвена писменост*- способност комуницирања у културном контексту;
4. *Информациона писменост* - способност лоцирања, процене и ефективног коришћења тражене информације;
5. *Дигитална писменост* - способност примене информационе писмености у дигиталном окружењу;
6. *Медијска писменост* - способност разумевања и коришћења, анализе и интерпретације порука у свим облицима масовних медија: књигама, новинама и часописима, радију, телевизији и интернету;
7. *Библиотечка писменост* - способност коришћења свих библиотечких ресурса;
8. *Визуелна писменост* - способност да се разумеју и користе слике, фотографије, илустрације и рачунарска графика с циљем преношења порука, мисли и личних доживљаја, при чему користимо претходна знања о свету око нас.⁴

Оваква класификација није коначна и непроменљива, разуме се. Сваки од ових видова писмености може се посматрати као део или подврста неке друге писмености, а листа се, свакако, може проширити и неким новим видовима. Библиотечка писменост се може сматрати претечом информационе, а информациона, као своје подврсте, може имати *рачунарску (информатичку) писменост*, а у оквиру ње

⁴Славица Јурић, „Информациона писменост и рађање дигиталне културе“, 2012. [Информациона писменост и рађање дигиталне културе | Школски библиотекар \(wordpress.com\)](http://www.skoloski.com) (преузето 10.2.2022.)

мрежну писменост (разумевање и коришћење глобалне информационе мреже).

Како год да посматрамо сваки од ових видова писмености, јасно је да је информациона писменост појам надређен у односу на све друге. Библиотекари треба да владају сваким од њих, како би њихова улога у информационом описмењавању заједнице била оправдана.

ИФЛА у Александријској изјави о информационој писмености и доживотном учењу (2005) истиче да је информациона писменост у сржи целоживотног учења (lifelong learning). Она омогућава људима из свих сфера живота да траже, анализирају, процењују, користе и стварају информације на ефективан начин, како би постигли личне, образовне, професионалне, али и друштвене циљеве.⁵ Јавне библиотеке су важна карика у току тог процеса, те информационе друштвене мисије. Зато је од неизрециве важности да библиотекари, информациони мисионари, стално уче и развијају нова знања и вештине, да унапређују своје професионалне компетенције, како би библиотеке могле успешније да се суоче са технолошким, економским и друштвеним изазовима на опште добро читавог друштва.

Информациона и информатичка писменост

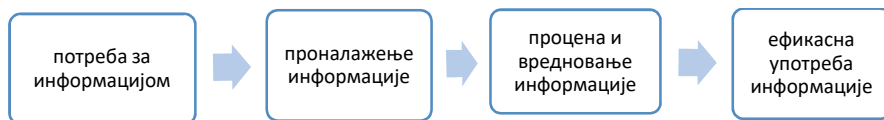
Појмови информациона и информатичка писменост се у свакодневном коришћењу често преплићу, замењују, па и сматрају синонимима, те ћемо их овде разјаснити. Информатичка (рачунарска) писменост се везује за коришћење

⁵Александријска изјава о информационој писмености и доживотном учењу, 2005. (на српском језику <https://www.ifla.org/files/assets/wsis/Documents/BeaconInfSoc-rs.pdf>, преузето 5.2.2022.) стр. 1

рачунара, и подразумева низ вештина, које нам омогућавају употребу рачунара и пратеће рачунарске опреме, рачунарских система и програма. У потрази за информацијама, појединац који је информационо писмен може користити и своје вештине рачунарске писмености, и то све чешће ради, јер је све већи број информација у електронском облику. Информатички писмен појединац уопште не мора да буде и информационо писмен. Најбољи пример за то су деца и млади, који користе рачунар много слободније од одраслих, али им он не служи за проналажење информација у процесу учења, за развој критичког мишљења и стицање нових знања, већ само за забаву.

Дакле, онај ко је научио да учи из књига, да трага за информацијама и нађене информације квалитетно употреби, ко има развијену основну и функционалну писменост много ће лакше да постигне информациону писменост, него појединац који има висок степен рачунарских компетенција, а остале видове писмености запостављене. То значи да је информациона писменост много шири појам од рачунарске, са којом се често изједначава.

За лакше схватање појма информационе писмености може послужити следећи графички приказ:

У приказаном процесу од потребе за информацијом, преко проналажења, анализе и, коначно, сврсисходне употребе извори информација нипошто не могу да се сведу само на интернет, већ се извором информација могу и морају подразумевати и библиотеке са свом својом грађом, као и архиви, службени извори, разне организације, установе, медији, и, коначно, интернет. Наполеон Хил је тврдио да је

образован онај човек који зна где је знање кад му је оно потребно, и који зна да организује то знање у коначне планове акције.

Указујући на значај информационе писмености Алан Банди је рекао: „Узбуђење које осећамо када успемо брзо да дођемо до информације не сме се помешати са много захтевнијим задатком претварања те информације у знање или мудрост.“ Задатак библиотекара се, дакле, не сме свести само на помоћ при проналажењу информација, већ и даље, на упућивање на њихову што квалитетнију и ефикаснију употребу.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Александријска изјава о информационој писмености и доживотном учењу, 2005.
<https://www.ifla.org/files/assets/wsis/Documents/BeaconInfSoc-rs.pdf> (приступљено 10.2.2022.)
2. Bogdanović, Biljana, Andrea Jovanović, Tijana Lovre, Ana Nikolić. „Informaciona pismenost kao preduslov doživotnog učenja“. У *Научна конференција Библиоинфо - 55 година од покретања наставе библиотекарства на високошколском нивоу, Београд 18. мај 2017. : зборник радова*, уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић, 141-148. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2017.
3. Вранеш, Александра. *Од рукописа до библиотеке : појмовник*. Београд, Филолошки факултет, 2006.
4. Ђоковић, Гордана. „Улога народних библиотека у развијању дигиталне писмености“. У *Виртуелна култура : зборник радова*. Књ. 2 /15. MELISSA - Museums, Ethics, LibraryandInformationScience, Studies, Archives, (2016), уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић.
<https://doi.org/10.18485/melissa.2016.15.2.ch8>

-
5. Јурић, Славица. „Информациона писменост и рађање дигиталне културе“, *Школски библиотекар* (2012), [Информациона писменост и рађање дигиталне културе | Школски библиотекар \(wordpress.com\)](#) (приступљено 10.2.2022.)
 6. Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (UNESCO), <https://en.unesco.org/themes/literacy> (приступљено 10.2.2021.)

Гордана Ђилас
Библиотека матице српске
Нови Сад
gordana@bms.ns.ac.rs

БИБЛИОТЕКЕ У СРЦУ СРЕМА

(Весна Петровић, *Библиотеке Срема: 1842–2020*, Народна библиотека „Симеон Пишчевић”, Шид, 2021)

Монографија *Библиотеке Срема: 1842–2020*. Весне Петровић настала је и сазрела током вишегодишњег истраживања доступне грађе, али и вишедеценијског рада у библиотекарству на разним пословима и задацима. Она, на својеврстан начин представља наставак књига *Иришка сусретања, Живот који вечно траје, Године, књиге, читаоци : Српска грађанска читаоница – Библиотека „Глигорије Возаровић”, Манастир Мала Ремета*. Са колегиницом Вером Новковић аутор је монографије *Манастирске библиотеке у 21. веку*, а са Дубравком Симовић аутор је два каталога *Стара штампана књига у библиотекама фрушкогорских манастира* и *Рукописне књиге у библиотекама фрушкогорских манастира*. Уредила је десет бројева *Годишњака библиотека Срема* и зборник радова *Школске библиотеке у теорији и пракси*. Већина, или боље речено готово све Веснине књиге имају за тему библиотекарство и географско одређење у којем се оно одвија: Срем.

Последњи пројекат који је још у току *Манастири и библиотеке – чувари културне баштине* Весна спроводи под покровитељством Српске читаонице у Иригу. Весна Петровић је током протеклих година радила на уређењу манастирских библиотека при манастирима у Фрушкој гори. Овај пројекат је несвакидашњи и недовољно запажен у културној и стручној

јавности. Пратећи програм овог пројекта је и стручни скуп који се сваког маја одржава у манастиру Велика Ремета и после којег се штампају радови учесника скупа, под насловом *Манастири и библиотеке – чувари културне баштине*. До сада их је штампано десет. Захваљујући овим активностима, у којима учествује све више библиотекара из Србије и из окружења, повећана је пажња и потреба да се све наше манастирске библиотеке уреде и уведу у библиотечно-информациони систем. О важности овог пројекта треба стално да се говори јер је немерљив допринос не само за библиотечно-информациону делатност него и шире, за свеукупну нашу заједницу. Део ових активности сабран је и у књизи *Библиотеке Срема : 1842–2020*.

У уводном тексту монографије *Библиотеке Срема* ауторка је навела изворе које је користила при њеној изради, извештаје о раду библиотека, стручне радове колега из библиотека Срема, зборнике, новине, листове, сајтове, Фејсбук странице као и архивску грађу библиотека и Историјског архива Срема и Музеја Срема. Весна ове изворе користи с лакоћом, улажући и преносећи љубав према библиотекарству, радозналост, стручност и несвакидашњу енергију. То се током читања непрестано осећа и ствара у читаоцу позитиван и присан однос према презентованој грађи. Посебно је у уводу нагласила да део историје библиотека Срема чини Сабор библиотекара Срема, који је настао 1962. и монографија је на Весни својствен начин и омаж овогодишњем јубилеју, када ће Сабор обележити 60 година свога постојања. Ова врста окупљања библиотекара је код нас најстарија и свакако може послужити за углед свим библиотекарима. Осим Сабора библиотекара Срема, искристалисале су се манифестације и програми по којима је библиотекарство Срема изашло из својих територијалних граница и постало важан и запажен део библиотекарства у Србији. Реч је превасходно о Вишњићевим данима, Сусретима библиографа у спомен на др Георгија

Михаиловића, а потом, о не мање значајним, али млађим манифестацијама Награда за драмско стваралаштво „Борислав Михајловић Михиз”, Најлепша песма о вину, поменути Манастири и библиотеке – чувари културне баштине, Времећлов кроз Ириг, Фан клуб „Навијачи културе”, Зона младих, Дани словенске писмености и културе, Књижевна награда „Атанасије Стојковић” и као најмлађа, Румска књижевна колонија. Свим овим програмима и манифестацијама Весна је посветила пажњу, давши основне податке, њихов историјат и намену.

Весна је дала преглед активности свих јавних библиотека у Срему, и њиховим настојањима да прате и примењују савремене библиотечко-информационе технологије и да буду носиоци културних дешавања у средини у којој делују. Такође, представљена је и њихова издавачка делатност. Посебан осврт дала је на библиотеке у 2020. години. Пописала је и награде које додељују, описала подружницу, а пописала је и све запослене у библиотекама.

На овај начин је дала преглед развоја јавних библиотека Срема од првих читаоница и књижница до данас. Овај преглед све време, без обзира на све потешкоће са којима су се библиотеке у Срему сусретале током своје делатности носи у себи веру у професију библиотекара и свих послова који су у вези са њим и који се обављају у библиотекама. Она ће одсада па заувек сведочити о тежњама да се наша племенита професија непрестано унапређује и усавршава, али да никада не заборави да постоји због својих корисника. У монографији није изостављен значај завичајних фондова који чувају своје особености и специфичности, не само оне настале њиховим развојем већ и због презентације завичајних стваралаца и завичајних вредности, доприносећи проширењу хоризонта библиотекарства, као сазвежђу у којем свака звезда сија на свој начин, али истовремено и у односу на звезде које је окружују.

На пријемчив и приступачан начин Весна Петровић је представила библиотеке Срема у историјској перспективи. Описала је настанак читаоница у Срему у 19. веку, у 20, током Другог светског рата. Након Другог светског рата мења се концепт организовања библиотека, што се одrazilо и на библиотеке у Срему. Отворене су нове могућности да се са популистичког рад библиотека усмери на задовољавање културних, просветних и информационих потреба становништва. Надамо се да ће своја истраживања наставити и о школским библиотекама Срема.

Посебан део монографије чини Биобиблиографија библиотекара Срема. Библиографија броји 1005 библиографских јединица и обухвата радове библиотекара Срема који су објављени од 1960. до 2020. године. На крају је и Регистар имена, са именима која се налазе у монографији као и именима која се односе на библиографске јединице. Пописани су радови свих библиотекара Срема, уз њихову краћу радну биографију. Такође, у историјској равни може се пратити, на основу библиографије и развој библиотекарства у Срему, како су се мењала интересовања за разне теме и са којим темама су библиотекари наступали на стручним и научним скуповима у Србији, Републици Српској, Хрватској, Словачкој... и на који начин су пратили савремене трендове у библиотечно-информационој делатности. Библиографија такође омогућује да се прати рад библиотекара из Срема без обзира где су објавили или презентовали своје активности. Регистар имена је заједнички за целу публикацију а имена која се помињу у библиографији дата су, по низу, посебним обликом бројева (тзв. болд), како је иначе пракса када се раде ове врсте регистара.

Монографија је опремљена и одговарајућим илустрацијама.

Заслужни за издавање монографије су Покрајински секретаријат за културу, информисање и односе са верским

заједницама и Народна библиотека „Симеон Пишчевић” из Шида, са директорком Славицом Варничих на челу. Они су препознали да је ова књига потребна не само библиотекарима Срема, него и шире, као и њиховим корисницима. Изнад свега тога монографија *Библиотеке Срема* Весне Петровић зрачи посвећеношћу и љубављу према Срему и надалеко према библиотекарству. Весна нас је убеђивала, разложно, аргументовано и прегледно да је географско одређење у споју са библиотекарством добитна комбинација како за Сремце и Сремице, тако и за нас који пратимо њихов рад. Ми смо јој, читајући ову књигу поверовали.

Невена Наић
 Народна библиотека у Пећинцима
narodnabiblioteka5@gmail.com

ИЗ ЗАВИЧАЈНЕ ЗБИРКЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У ПЕЋИНЦИМА

Неколико година уназад Народна библиотека у Пећинцима сарађује са професором Предрагом Пузићем, објављујући његове рукописе чија је тема историја школства, свештенства и учитељства у местима пећиначке општине. Вишегодишња сарадња резултирала је објављивањем девет књига, које су, расветљавајући различите сегменте историје Пећинаца, обогатиле нашу завичајну збирку и допринеле развоју културе сећања.

Предраг Пузић живи и ради у Новом Саду, као професор у средњој школи „Милан Петровић“. Сарадник је бројних листова: Књижевни магазин (Београд), Кораци (Крагујевац), Кровови (С. Карловци), Парохијски весник (Батајница), Зборник Завичајног музеја (Рума), Прелом (Нови Сад). Добитник је награде Дисовог пролећа за есеј (1993), награде Задужбине Милош Црњански за публицистику (2003) и награде Илинца за књигу године (2003).

Пре три године, Предраг Пузић је написао „Азбучник српских учитеља у Срему 1718-1918“, у коме даје историјски преглед развоја српских просветних установа на територији Аустријске царевине којој је Срем тада припадао и показује да Срем можемо сматрати колевком модерног српског школства, будући да је био захваћен просветитељским и романтичарским идејама, за разлику од осталих српских предела који су били под турском влашћу.

На темељу претходног истраживања, Пузић је прошле године написао књигу „Учитељство у Пећинцима 1780-1941“,

коју је објавила наша установа, и у којој још конкретније расветљава просветитељски рад у Срему. Од доласка на просторе тадашње Хабзбуршке монархије, отварање школа постаје један од најважнијих интереса нашег народа, и један од најважнијих начина очувања националног идентитета. Оснивањем Препарандије у Сомбору, створен је ослонац за оснивање и развој учитељских школа из којих су, како аутор наводи, поникли узорни учитељи које краси „стрпљење, тврдина карактера, безпристрастије, енергија и знање владати собом“. Биографски подаци учитеља који су радили у Пећинцима и били из Пећинаца, дати су хронолошки, и на основу њих увиђамо да је заједнички етички принцип био изградња моралног карактера. Безгранично поверење које су родитељи имали у учитеље подједнако у сфери образовања колико и васпитавања, сведочи о непроцењивом значају учитељског позива у очувању националног идентитета нашег народа на просторима монархије која је тежила да их асимилије. Управо у развоју учитељства Пузић види спас од гашења националног идентитета, показујући да је образовање и васпитавање омладине неодвојиво од опстанка једног народа.

У току истраживања аутор се, како сам наводи, суочио са недостатком извора. Ишчезла материјална сведочанства, уништени инвентар и документа, недостатак школске архиве и летописа значајно су отежали аутору да слику о настанку и развоју пећиначке школе учини целовитом. Међутим, значајна документа пронађена су у Карловачкој митрополији, будући да је она управљала образовањем у Срему пред Први светски рат, тако да је на основу разних извештаја, молби, именована и наредби аутор успео да прикаже хронику учитељства у Пећинцима. У Архиви Војводине, у овире фонда Просветног одељења Краљевске банске управе Дунавке бановине, пронађени су списи који су за аутора били драгоцени у склапању историјског мозаика учитељства у Пећинцима.

Упркос потешкоћама у проналажењу историјских извора, аутор је успео да нам прикаже настанак и развој школства и просветне делатности у Пећинцима до назначене године. После уводне речи у којој нам појашњава истраживачке методе које је користио и изворе којима се служио, следе поглавља у којима нам приказује порекло и образовање учитеља, затим њихов друштвени и културни рад, положај у друштву и услове за рад, смештај и примања која су учитељи тада имали. Након тих поглавља следе биографије 46 учитеља који су службовали у Пећинцима или су били пореклом из Пећинаца а послати су у службу у разне крајеве где живи српски народ. Посебну драгоценост ове књиге представљају поглавља Казивања учитеља и Казивања о учитељима, у којој нам аутор преноси аутентична сведочанства просветних радника тог времена и мештана села а која се односе на њихов став по питању сеоских учитеља. Тако сазнајемо да је учитељ Драгољуб Павловић остао без стана који је требало да му буде додељен на коришћење од општине, а уместо њега стан је добио општински благајник. Дубоко повређен неправдом, Павловић сведочи: „А шта ћете, када су пречи благајник, бележник, начелник, сви писари и редари. Вама су пречи и жандарми, јер кад им се шаљу кола траже им се најбољи сицеви и коњи, а учитељима одређују кола у којима се уместо сица налази само слама. Вама је, дакле, најмање стало до учитеља овога села, јер знате да вам учитељи никад никакво зло не могу нанети, па велите: „А шта ће нам учитељи, матерна им!“¹

Било је и светлих примера учитељске праксе, који сведоче о бољем третману друштва према просветним радницима. Након што се као приправник борио са оскудицом и невољом, учитељ Душан Ђурић нам сведочи да је велику радост доживео када је добио стипендију митровачке имовне општине од 200 форинти. После трогодишњег школовања у

¹ Предраг Пузић, Учитељство у Пећинцима 1780-1941 (Пећинци, Народна библиотека у Пећинцима, 2021), 51

српској учитељској школи у Сомбору, Ђурић је положио стручни испит за учитељско оспособљавање пред државним угарским надзорником и „ као полетарче, полетио у широк свет, с великим идеалима, с поносом и намером да сво знање добивено усадим у младеначке груди, да васпитавам Српчиће и Српкињице од којих постаје народ“ (Пузић, 2021:48).

Иако је свеукупно посматрајући положај учитеља у том периоду био тежак у материјалном смислу, оно што је неоспорно је да су уживали углед међу становништвом. О томе нам говори документ из 1931. године који је потписало 28 Пећинчана за једног учитеља, стављајући на знање свима да је учитељ Новак Шаулић „у свему прави народни човек, до крајности пожртвован за добро и напредак народа“, да је свима мио и драг и да желе да остане међу њима колико год се више може.

Пишући ову књигу, која само на први поглед има значај на локалном нивоу, Пузић нам показује и доказује да је просветни рад најмоћнија подршка развоју идентитета једног народа. Иако нарушен искушењима свакодневице, идеализам који је био неодвојив од учитељског позива тог времена, уверава нас да смо кроз векове опстали захваљујући ником другом до онима који су имали визију и веровали у виши циљ, истовремено делећи судбину са својим народом. Ангажман тадашњих учитеља био је вишегенерацијски процес, који је сеоском образовању постављао темељ за будућу наδοградњу. Ова књига је споменик за све њих.

Борка Беуковић Тосић
 Библиотека „Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
borkabeukoviccosic@gmail.com

СРПСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК - 120 ГОДИНА ОД
 ПРВОГ БРОЈА

Прошле 2021. године, навршено је 120 година од појаве прве свеске *Српског књижевног гласника*, која је објављена 1. фебруара 1901. године. Оснивач часописа и први уредник био је Богдан Поповић. Од 1905. године у уредништво улазе Павле Поповић и Јован Скерлић. *Српски књижевник гласник* штампан је у Новој штампарији „Давидовић“ у Београду. Часопис је излазио два пута месечно, као и на годишњем нивоу у неколико књига. На основу праћења српског културног развитака, са акцентом на појаву актуелних листова и часописа, активности културних установа и удружења, Скерлић и сарадници су сматрали да би рад на једном квалитетном књижевном часопису допринео окупљању свих српских књижевника. Уредници су били уверени да јавна реч има васпитни значај, а главни циљ био је просвећивање и позитиван утицај на напредак српске књижевности.

Српски књижевни гласник се појавио у две серије. На прву серију часописа, која је излазила од 1901. до 1914. године, јак утицај су имали француски ствараоци, што је било позитивно у смислу модернизације српске књижевне сцене. Јован Скерлић је имао изузетне књижевне, уметничке и војне критичаре, преводиоце, и писце као сараднике. Скерлићева улога је значајна и када је реч о повезивању српског културног простора са Србима изван Србије. Било је то време велике потребе за просвећивањем народа на целом Балкану, али и међусобне сарадње између Срба и Хрвата до које је Скерлић

држао и која је значајно допринела општем духовном напретку.

Гласник је својим деловањем афирмисао српску уметност и науку. Међу познатијим, уметнички значајним која је *Гласник* објављивао нашла су се поетска дела Јована Дучића, Милана Ракића, Алексе Шантића. Искусни уредници часописа су препознали квалитет, те су им учесталим објавама њихових песама значајно помогли да заузму високо место међу српским песницима. Прозним делима афирмисали су се Стеван Сремац *Зоном Замфировом*, Петар Кочић приповетком *Кроз маглу*, Борисав Станковић *Коштаном*, Радоје Домановић *Страдијом* и Краљевић *Марко други пут међу Србима*. Светозар Ћоровић се појављује делима *Мајчина султанија*, *Стојан Мутикаша*, као и многи други.

Значајан допринос *Гласник* је дао за време Првог светског рата својим национално родољубивим текстовима. Текстови који нису имали књижевни карактер обрађивали су балканске ратове и величали победе српске војске и јединство српског народа. Славне победе српске војске су учврстиле Скерлићеву веру у нову генерацију као носиоца националне солидарности и јединства српског рода. Тада је мисија *Српског књижевног гласника* своје место нашла у национално ослободилачким оквирима, а прва серија имала је и нескривен национални програм.

За нас занимљива сазнања из *Српског књижевног гласника* односе се на појаву јавних библиотека и праћење њиховог рада и развој. Скерлић је сваку своју опаску, било негативну или позитивну објављивао како би јавност била упозната са стварним стањем у српском друштву. Он ставља примедбу да се почетком 20. века појавило само пет јавних библиотека у Србији, и да је то веома мали број. На основу његових радова сазнајемо како је пословала Народна библиотека у Београду, Мала библиотека у Мостару, о појави Народне библиотеке у Нишу. Радовао се и подржавао је

предлог Тихомира Остојића да се све књижнице у Новом Саду уједине. Сарађивали су и са јавним установама, између осталих и са Српском краљевском академијом, Академијом наука, Матицом српском, Задужбином Николе Чупића, Српском књижевном задругом и многим другим.

Овом серијом се завршава и живот ученика и сарадника Богдана Поповића и врсног књижевног критичара, Јована Скерлића.

Нова серија појавила се у периоду од 1920. до 1941. године, у духу грађанског либерализма и естетске концепције оснивача Богдана Поповића и Слободана Јовановића. Они су били њени главни уредници, а касније се редакцијски одбор ширио а чланови мењали. На српској књижевној сцени *Гласник* се задржао пуних четрдесет година и био је од свих српских књижевних часописа најбоље примљен међу читалачком публиком. Број претплатника био је у сталном порасту. Овај књижевни часопис био је духовна спона између српског народа и српске књижевности и знатно је допринео развоју српске књижевности.

Значајно је напоменути да је часопис имао и југословенски карактер, јер је окупљао велики број младих писаца изван Србије. Најпознатији сарадници у овој серији били су Иво Андрић, Исидора Секулић, Момчило Настасијевић, Десанка Максимовић, Растко Петровић, Милош Црњански. Уређивачки одбор *Гласника* је омогућио да се на страницама нове серије нађу таленти и вредности без обзира на политичке прилике тог времена. Као водећи српски књижевни часопис, пружио је увид у духовни и књижевни живот епохе у првој половини двадесетог века.

Када говоримо о садржају *Српског књижевног гласника*, налазимо богатство уметничких радова, као и информација кроз редовне рубрике. Објављивана су прозна дела и поезија најуспешнијих домаћих стваралаца и сарадника часописа, избор страних дела са одличним преводима, огледи и расправе,

потом прегледи: књижевни, научни, уметнички, позоришни, економски, војни, затим огледи и прикази, белешке по месецима о објављеним листовима, о културним друштвима и установама и читуље познатих личности. Рубрика *Белешке* је била занимљива јер је кратко и језгровито, па и оштро доносила чланке из свих друштвених наука, а писали су их најбољи познаваоци тога времена, као што су Јован Скерлић, Милан Грол, Јован М. Јовановић Пижон и други. Посебно је важно нагласити да је кроз књижевну критику и преводну књижевност часописом модернизована национална књижевност.

У фонду старе и ретке књиге и периодике Библиотеке „Глигорије Возаровић“, налази се непотпуна колекција *Српског књижевног гласника*. Дванаест свесака часописа повезане су у тврдо коричене књиге. Из периода од 1901. до 1913, у фонду се налази десет годишта, а из нове серије још шеснаест годишта. Заступљени примерци су настали у временском раздобљу од 1906. до 1932. Издвојена непотпуна колекција часописа налази се у орманима предвиђеним за његов смештај и чување.

На страницама *Српског књижевног гласника* налазе се обележја завичајности која нам потврђују да је постојало интересовање за часопис међу сремскомитровачком читалачком публиком. У обележја завичајности убрајамо печате, екс либрисе, записе и посвете, коментаре читаоца на маргинама страница и кратке белешке које се тичу својине књиге. Увидом у печате које можемо наћи на свескама часописа најчешће се појављују: Српска грађанска читаоница у Митровици, Народна књижница и читаоница „Просвета“ у Срем. Митровици (варијанта округлог и четвртастог печата у којем су рубрике попуњене мастилом), Српска грађанска читаоница у Срем. Митровици основана 1864, Библиотека „Глигорије Возаревић“ Сремска Митровица и *Državna realna gimnazija Sr. Mitrovića*. Печат Гимназије се налази на готово

сваком примерку и претпоставља се да је часопис редовно стизао у Гимназију, те да је то и био њихов поклон нашој Библиотеци.

Српски књижевни гласник је био први модерни књижевни часопис у Срба. Иако је књижевне узоре имао у европској књижевности, национално је опредељен. Часопис је имао либералан став према свим талентима без обзира на њихово друштвено-политичко опредељење. Идејама врских уредника и сарадника, васпитао је књижевни укус публике и наметнуо модеран књижевни стил. Својом књижевном критиком оставио је неизбрисив траг у развоју српске књижевности.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Витошевић, Драгиша; Витошевић Ђеклић, Невена, прир. Непотписани Скерлић. Београд : Службени гласник, 2012
2. Вучинић, Маринко В., прир. Јован Скерлић – говори у Народној скупштини од 1912. до 1914. године. Београд : Службени гласник, 2014
3. Милојковић-Ђурић, Јелена. Успони српске културе: књижевни и уметнички живот 1900–1918. Сремски Карловци : Нови Сад : Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2008
4. Ненин, Миливој. Ствари које су прошле. Огледи о српским писцима 20. (и 21.) века. Нови Сад : ДОО Дневник - Новине и часописи : Библиотека Матице српске, 2003
5. Скерлић, Јован. Историја нове српске књижевности. Београд : Просвета, 1964
6. Часопис *Српски књижевни гласник* из фонда старе и ретке књиге и периодике Библиотеке „Глигорије Возаровић“

Кристина Зукић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
kristinazukic.du@gmail.com

О КЊИГАМА, ЧИТАЊУ И ЧИТАОЦИМА У ДИГИТАЛНОМ ДОБУ

Када кажемо реч књига она у нама изазива различите асоцијације, али једно је неоспорно да она у сваком од нас изазива одређену емоцију, а самим тим и посебну перцепцију. За књиге се каже да су човеков најбољи пријатељ. Оне су ту да утеше, да праве друштво усамљенима, или насмеју и орасположе тужне. Кад хоћемо да представимо улогу књиге, најрадије је упоређујемо са правим, дугогодишњим пријатељем. С пријатељем се посаветујеш, проћаскаш, отвориш му се, и онда поступиш како мислиш да је најбоље. Књига и пријатељ су ти поверљиви, ненаметљиви саветници који те не обавезују. Лакше се одлучујеш после разговора с њима. Доброг пријатеља можеш изгубити, може те преварити. Може да злоупотреби твоје поверење, може те изневерити, искористити. Безброј је узрока да се најбоље пријатељство раскине. То није случај кад су у питању књиге. Оне су ти увек при руци. Немају властиту судбину и не иду својим сопственим животним путем. Не живе са својим сопственим интересима. Код књига постоје само позитивне стране пријатељства. Књига нам је поуздана животна пријатељица, само ако то хоћемо. Свака прочитана књига доноси нова сазнања, било да припада науци, уметности или књижевности.

„Читати у младости, то је као кроз пукотину месеца осматрати, у средњим годинама, као да га с дворшита гледамо, а у старости, као да га с велике отворене терасе

проматрамо. Уживање у читању се мења и продубљује у складу с нашим искуствима.“

Чанг Чао

Културу читања је потребно неговати од малих ногу унутар породице и школе. Иако лектире међу младима нису баш увек најпопуларније, нити најпожељније штиво, ипак имају утицаја на обликовање читалачке културе код младих. Наравно треба ускладити избор лектире и са модерним токовима водећи рачуна да се приликом елиминације ранијих књижевних дела не учини катастрофална грешка.

С друге стране, за оне најмлађе – сјајно решење би било да им се понуде дигиталне интерактивне књиге. У питању су лагани текстуални садржаји обogaћени анимираним сликама и довољно је да се кликом или додавањем речи створи прича. На овај начин, најмлађи читаоци могу пуно лакше да се идентификују са протагонистима и саму причу доживљавају пуно личније и интензивније. А због своје природе, овај вид дигиталне књиге је погодан за вишеструка читања јер сваки пут исход може бити другачији.

Нажалост, ако разговарате са неким од припадника млађе популације и питате их када су задњи пут прочитали неку књигу, бићете изненађени колико је мали проценат потврдних одговора. Из једноставног разлога што су инстант информације данашњице преузеле примат. Те се и читање лектире у великом проценту обавља преко интернет информација. Оно што пружа бесконачан број информација на Фејсбук, Твитер или неком другом профилу друштвених мрежа не може никако да се пореди са лаганим и пажљивим грађењем светова и ликова које нам нуди књига. Књига је и те како битна за ментално и културолошко уздизање појединца. Те стога треба радити на томе да се преброде све препреке које стоје на том путу.

Што се тиче ситуације у зрелим годинама, однос према књигама је помало измењен. Читају се на другачији начин него у младалачком добу. Ивана Братко у књизи „Време књиге“ о томе каже следеће:

„Карактеристика зрелих година је да књиге више не гутамо, већ их испробавамо, не јуримо кроз њих, већ се шетамо и заустављамо као да смо на недељном излету дивећи се и посматрајући лепоте и специфичности предела. Можда чак важи правило: уколико си старији, утолико спорије читаш књиге. То наравно не важи за све књиге“¹

О томе сведоче и статистички подаци везани за кориснике зрелог доба који бирају књиге у нашој Библиотеци. То су књиге које их опуштају, интересују и односе се на одређену тематику која им је привлачна, психологија, религија, романсирана биографија, историјски романи, а махом су то крими романи и занимљиве љубавне приче када корисници желе нешто лагано за читање. У зависности од профила корисника, расположења и онога што библиотека има да понуди такође и зависи шта корисници бирају за читање.

Међутим данас је интернет многим од нас постао главним извором информација. Читање дневних вести, блогова, гледање видео садржаја, па чак и слушање радија се одвија управо путем интернета. Стално смо спојени на мрежу свих мрежа и тражимо инстант информацију. И све то има утицаја на однос према књизи и заокупљеност њоме.

Постали смо сведоци како огромне количине информација преплављују све сегменте нашег живота. Човек се налази у озбиљном процепу пред налетом разноврсних информација, поставља се питање како свему томе одолети и да ли је ако се искључи из тог протока лишен савремених токова и наметнуте перцепције света који га окружује. Питање слободе избора је хамлетовско питање које у новом

¹Иван Братко: Време књиге, Београд: Просвета, 1975. Стр. 24

виртуелном свету постаје све актуелније са увођењем нових технологија.

У својој књизи „Бити дигиталан“ Николас Негропонт образлаже да ће у информатичком свету бити могућа пуна слобода сваког појединца, подржана компјутерима, телекомуникацијама које он назива „коначном технологијом слободе“. Информатички пут може изгледати као велики парадокс, али он је свакако наша сутрашњица, опирали се ми томе или не. Како деца све више буду прихватала информатички свет, усвајала информатичке ресурсе и што више били самостални у учењу без подршке учитеља, бићемо на путу ка будућности даљег учења и усавршавања које се одвија огромном брзином јер савремена технологија и свет компјутера хрле све више напред. Негропонт је истакао и то да истинска вредност компјутерских мрежа и Интернета мање лежи у информацијама, а више у људској заједници. Оно што треба напоменути јесте да информатичка револуција са собом доноси тектонске социјалне, економске, политичке, психолошке и друге изазове и конфликте. Дигитални свет пружа све веће слободе и могућности како деци тако и одраслима, али истовремено доноси и нове опасности и изазове.

Сагледавајући наведено може се указати и на другу страну медаље. С једне стране имамо бум напретка и укључивања у новине које производе и овиснички однос према виртуелном. Поставља се питање да ли се у таквом напретку јављају проблеми отуђења, губитка емпатије и стварања лажне слике о реалном окружењу. Произилази да наизглед привид слободе избора човека доводи у позицију заробљености и везивања у чворове дигитализације.

Можда ипак све није тако безнадежно. Сајмови књига бележе импресивну посету како старијих тако и школараца. Књиге се купују, статистички подаци које воде библиотеке, универзитетске читаонице бележе задовољавајући број

корисника. Организује се велики број књижевних манифестација и промоција књига које популаришу књижевност, те је и то један од значајних сегмената у циљу подстицања младих нараштаја да негују љубав према књизи. На свима нама, не само на библиотекарима је да се изборимо за значајну позицију књиге за читаоце у дигиталном добу.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Братко, Иван: Време књиге, Просвета, Београд, 1975.
2. Вучковић, Жељко: Јавне библиотеке и јавно звање, Библиотека Матице српске, Нови Сад, 2003.
3. Негропонт, Николас: Бити дигиталан, Сlio, 1998.

Оливера Мудрић
 ОШ „Јован Јовановић Змај“
 Сремска Митровица
olivera.mudric@zmajsm.edu.rs

КУЛА ВАВИЛОНСКА

Дошао је и тај дан када је у потпуности изграђена, та кула вавилонска. Прешли смо пут пчеле и отворили капије богова, нудећи свет на длану свим присутним на планети који могу да притисну дугме и увуку се на било који крај планете, потпуно нарушавајући природни поредак, добијајући тако гриз и од оне воћке за коју њихов стомак није, ама баш ни мало спреман. И тако моји драги Фејсбуковци, Инстаграмци, Твитераши, Дигиталци пењете се по клизавим мердевинама безобзирно, неустрашиво, њушећи попут радозналост пса све што му се нађе на путу.

Да, попели смо се кулом вавилонском високо, приграбили све што нам је на дохват руке углавном без упутства за употребу. Ускочили смо у брзи воз са немогућношћу стајања на изабраној станици потпуно увучени у вртлог торнада званог Интернет. Сада, умрежени попут богате делте, прокрвљујемо се и напајамо свим и свачим потпуно незаштићени од вируса, неспремни и необучени за моћ свемирских размера.

Није се по предању кула рушила без разлога. Саграђена је исувише брзо, материјал је порозан и крт и мора се калити, а кали се богома на жртвама образовања, истрајности, квалитета. Добијамо генерације које једним кликом долазе до потребне информације. А шта ако се кула од Вавилона сруши, а шта ако нестане струје? А како ћете онда знати да направите циглу, замешате малтер? Они старији, изгубљени на интернету, уплашени од новог и бојажљиви, и они млади радознали, неспутани, потпуно незаушављиви и неконтролисани.

Али...

Нема Робинзона - симбола радозналости, сналажљивости, способности преживљавања на основу стечених знања.

„Тајанствено острво“ Жила Верна не мора ни да буде уништено вулканском ерупцијом, може да постоји са свим својим богатствима мале заокружене хранитељске целине ако се на њу неће спустити пребегла нога знања. Збуњујем вас. Волим Жила Верна, шта ћу. То је једна од његових књига смелих и визионарских. У њима је крунисано људско знање једина неуништива некретнина до год срце куца и мозак ради и преноси информације. Знање је најлакши намештај који можете преселити са континента на континент. Знање вам је једина могућност у катаклизми.

Копали смо по енциклопедијама, ове наше генерације и генерације пре нас тражећи знање и истраживање оно генерацијско, проверено и забележено и на белим и жутиим странама папира тада потпуно несвесни да ће се једнога дана до свих тих тако листаних, прегледаних у некој читаоници извучених текстова и прашњавих томова, моћи доћи маленим прстима само са пар кликова по пластици или стакленим екранима. А на екранима их заправо чекају брижљиво упаковани сензационалистички наслови, наслови дангубе, цурења времена, бесциљног лутања. Оно што је на око било брже, постаје мач са две оштрице, заслепљује их попут свица светлост уличне светиљке, пржећи им истрајност, доследност, стрпљивост и увлачећи их у лавиринт без излаза.

Да ли сам у овоме пренаглила? Мислим да не. Странице белетристике или лепе књижевности, наћи ћемо сад и у електронским записима, не секу се шуме, не троши се можда тинта, али се и скраћују садржаји у којима се о природи више не говори, дијалози су смештени у опсег држања пажње, монолози не постоје. Уведена нам је пројектна настава у школама за коју се подаци траже на сајтовима непровереног

садржаја а референсна збирка по полицама полако али сигурно умире.

Интернет, Клауд постало је једно велико спремиште, складиште свега и свачега, са потпуном УДК класификацијом само за оне потпуно учене а не приучене. За приучене, којих је све већи и већи број, то је сено са иглом, збркани шпајз, стовариште у коме тражимо Хари Потерову скривалицу међу милијардом других. А да бисте постали градитељи а не рушитељи ваше учење мора да буде вођено, руковођено, усмерено, дисциплиновано, љупко и мирисно у исто време. Учећи стално морате да проналазите лек за своју планету. Заправо се питам колико смо планету испостили, шта смо од ње начинили и где је водимо с тонама електронског отпада који се повећава из секунде у секунду.

Решење? Има ли га? Па не можете дозволити да вас матица реке само тако носи. Немојте да вас заузда филозофија паланке. Сетите се Платона, Аристотела, Сократа. Сетите се и физичара, историчара, есејиста. Шуберта, Баха, Чајковског. Штрбните са било које стране света. Они су наш темељац за чврсту Вавилонску кулу. Пре него што кренемо даље са кулом од карата који може и вук из „Три прасета“ да сруши, морамо да се вратимо темељима и да наше младе убедимо да је учење листањем и мирис књиге и даље незамењив. Стара књига мирише на зрелост, има патину мудрости, носи дах прошлости без које не можемо. Нова, тек отворена, неисписана мирише на неистражено, на нови цвет младе, веначне планине којем тек треба да утврдите својста, разлог постојања а и уживате у његовој лепоти. Оно што ћете још у том истраживању открити о њему је да није сам на овој планети. Има их сигурно још таквих истих иако га људско око први пут види као нову, тазе врсту. И када истражите тај цвет запитајте се зашто сте то радили.

Само ради себе? Сигурно не. Поделићете то своје знање са другима. Обмотаћете његовим мирисом Вавилонску кулу и

тим истим мирисом повезати све људе на свету. Јер тако гурнути у свет, повезани више него икада, никада раније нисмо били више усамљени, били више неодређени и неусмерени, дигитализовани. И шта нам остаје? Скувајте чај или кафицу, поседните своје дете крај себе на кауч, отворите атлас света и листајте га. Почните одатле, од малог корака за ваше дете тад, а великог за цео живот. Само тада кула вавилонска неће бити усуд него награда.

Јелена Ђорђевић
 Народна библиотека „Др Ђорђе Натешевић“
 Инђија
djordjevicjelena171@gmail.com

СЕЋАЊЕ НА ГОРДАНУ
 (1951- 2021)

Прошла је година од како нас је заувек и прерано напустила Гордана Биљетина. Гоца из Библиотеке. Моја Мајка. Моја колегиница, мој узор, моја звезда водиља. Отишла је тихо уочи великог хришћанског празника Срећење, када се сусрећу зима и лето, не дочекавши своје пролеће.

Гордана Биљетина, рођ. Џакула, вољена мајка три кћери и узорна супруга, рођена је у Инђији 5. новембра 1951. године. У свом родном граду завршила је Основну школу и Гимназију а потом Вишу педагошку академију у Београду, на групи српскохрватски језик и књижевност,

Као велики заљубљеник у писану реч, читање и књигу још као основац своје ваннаставне активности са великим

жаром обављала је у школској библиотеци. Једна година у школској библиотеци ОШ „Петар Кочић“ и две у ОШ „Јован Поповић“ су можда игром судбине, на неки начин, одредиле њен животни и радни век и дубоко учврстиле њену љубав према књизи.

Још као студент, не слутећи да ће ту остати до краја свог радног века, почиње да ради у Народној библиотеци „Др Ђорђе Натопшевић“ у Инђији. Био је то мај 1972. године. Већ следеће године је дипломирала и стекла звање наставник српскохрватског језика и књижевности. Од самог почетка, нашавши се у већ познатом окружењу књига, била је веома ангажована и посвећена послу који је обављала.

С пуно ентузијазма и жељом да унапреди и прошири библиотечко пословање формирала је Дечје одељење 1974. године. Њено даље залагање за развој библиотеке, воља и жеља да библиотека опстане у тада тешким временима доводи је на само чело Библиотеке. Септембра 1977. године изабрана је и постављена за управника Народне библиотеке „Др Ђорђе Натопшевић“ у Инђији и на том месту остаје до јуна 1990. године. Као једној од најмлађих директора-управника у то време у Србији припала јој је велика част и обавеза да са још више елана обавља одговорну дужност која јој је додељена.

Уз несебичну подршку колектива свој будући рад је усмерила у развој Библиотеке и њеног пословања стварајући једну узорну библиотеку. Њеним ангажовањем отварају се нови огранци у сеоским срединама Општине Инђија. Дубоко је веровала и неговала однос писац-читалац. Била је организатор и домаћин небројених књижевних вечери и сусрета са мање или више познатим писцима. У то време мала библиотека, смештена у строгом центру града, убрзо постаје средиште свих градских културних збивања.

Осамдесетих година прошлог века инђијска Библиотека постаје центар српских библиографа. У сарадњи са Душаном Панковићем, мр Миодрагом Живанов и Лазаром Чурчићем,

Гордана је организатор првих Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића. Заједничким снагама 1983. године организовали су први научно-стручни скуп који се успешно организује и траје до данашњих дана. За сваки одржан Сусрет штампан је Зборник Сусрета библиографа, чији је уредник Гордана Биљетина, што је уједно и почетак издавачке делатности Библиотеке.

Гордани припадају највеће заслуге што је Легат Ђорђа Војновића припао и остао баш у Библиотеци. Легат књига Ђорђа Војновића је вредна збирка музејског карактера са близу 6000 књига на српском и немачком језику, која се и данас чува на аутентичним полицама њеног првобитног власника.

Волела је Библиотеку, волела је свој позив. Иако је била управник Библиотеке, са пуно обавеза, дужности и одговорности на својим плећима, радо је обављала и све друге библиотечке послове. Често је одлазила на Одељење где је радила са читаоцима мењајући своје тадашње колеге. Сви су је волели, поштовали и подржавали. Залагала се за модернизацију библиотечког пословања и увођење рачунара у рад Библиотеке. Ауторка је бројних радова који су објављивани у часописима и зборницима. Награду „Доситеј Обрадовић“ Подружнице библиотекара Срема добила је 2003. године. Оставивши неизбрисив траг у библиотекарству и инђијској Библиотеци остаће упамћена као један од утемељивача модерне библиотеке каква је она данас.

Након тринаест година управљања Библиотеком, свој даљи рад је између осталих библиотекарских послова усмеравала и ка читаоцима негујући однос читалац-књига. Читаоци су волели да дођу баш у смену када она ради - „она лепа, добра тета“. Срдачна и мила, није се штедела да са пуно стрпљења и љубазности пружи стручну помоћ сваком појединцу. Поред изузетне стручности, знања и познавања литературе и књижног фонда, многе генерације ђака и студената памтиће дуго њен осмех, топао поглед, драги лик.

Недавно сам срела једну њену бившу студенткињу, њеног члана, односно члана Библиотеке, сада већ дугогодишњу професорицу књижевности која ми је са сетом рекла: „Била је дивна. Увек сам јој се из прикрајка дивила. Њеној лепоти, њеној памети, њеној одмерености“. И ја сам јој се дивила, дивила сам се свему што је њена несвакидашња личност носила у себи. Њеним одласком остаће заувек велика празнина у мом и срцима мојих сестара. Била је за понос не само нама трима, него и свима који су је познавали.

Пензионисала се на Митровдан 2007. године. По вокацији наставник, у души библиотекар, провела је свој радни век бавећи се управо оним што је одувек волела – књигом. Свој позив и ту своју љубав пренела је и на мене, њено дете. Имала сам част и привилегију да учим од ње, да радим са њом, да моја Мајка буде и моја колегиница пуних једанаест година. Захвалност коју осећам је неизмерна као и понос што настављам путем којим је и она ишла, надајући се да ћу је бити достојна.

За крај, цитираћу речи Лазара Чурчића - чика Лазе, српског библиотекара и библиографа, који је у последњем објављеном Зборнику Сусрети библиографа ‘20 издатог поводом четрдесетогодишњице одржавања Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића записао следеће: „Заслужна и сјајна, била је у библиотекарству и Инђији за незаборав, Гордана Биљетина“.

Бранислав Јовичић
Српска читаоница у Иригу
scitaonica.i@mts.rs

"НЕКА КУЦА СРЦЕ МОГА СРЕМА" - ОДРЖАН 58. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА

Обележавајући 120 година постојања и рада Српске читаонице у Иригу 1962. године родила се идеја о установљењу јединствене манифестације која ће окупљати библиотечке раднике сремских библиотека. Те године одржан је први Сабор библиотекара Срема. Традиционално ова манифестација се одржава сваке године у Иригу.

Српска читаоница у Иригу је и ове године била домаћин 58. Сабора библиотекара Срема. Због посебних здравствених мера изазваних пандемијом вируса Covid 19 овогодишње саборовање протекло је скромније, али је ипак окупило представнике сремских библиотекара.

Сабор библиотекара Срема отвориле су Вера Новковић у име домаћина и Невена Наић директор пећиначке библиотеке и председник Организационог одбора овогодишњег Сабора.

Посебна част овом скупу било је обраћање председника Библиотечарског друштва Србије Богдана Трифуновића, који је са члановима УО БДС присуствовао Сабору.

На тему "Толстој и Достојевски у српској култури" говорила је Наташа Булатовић из Библиотеке града Београда, која је и аутор изложбе постављене у Читаоници. Електронску изложбу о Достојевском, која је уједно била и најаву оној у Читаоници, припремила је Драгана Тојага из библиотеке "Доситеј Обрадовић" из Старе Пазове.

О Срему, обичајима и вину говорила је Моравка Тодић, библиотечар Завичајне збирке Библиотеке "Глигорије Возаровић" из Сремске Митровице.

Подружница библиотекара Срема традиционално на Сабору додељује награду "Доситеј Обрадовић" за заслуге у раду и унапређењу библиотечке делатности. Ове године награду је добила Љиљана Савић библиотекар у Градској библиотеци "Атанасије Стојковић" из Руме.

Вера Новковић, директор иришке Читаонице и Весна Петровић, аутор пројекта "Каталог библиотека фрушкогорских манастира", који Српска читаоница у Иригу реализује током протелих 10 година, представиле су издавачку продукцију иришке Читаонице током ове године.

Уз свестрану помоћ директора румске библиотеке Дамира Васиљевића Госкића у уметничком и музичком делу програма учествовали су ученици музичке школе "Музички кутак" удружења "Арс футура" из Руме.

Саставни део програма Сабора је посета неком од знаменитих културних споменика. Ове године сремски библиотекар посетили су манастир Гргетег и једну од најлепших библиотека коју поседују фрушкогорски манастири.

Следеће, 2022. године обележиће се 59. Сабор библиотекара Срема и 60 година постојања и рада Сабора .

Библиотекари испред манастира Гргетег

Вера Новковић
Српска читаоница у Иригу
scitaonica.i@mts.rs

ИВА БРДАР – ДОБИТНИЦА МИХИЗОВЕ НАГРАДЕ

Михизова награда за драмско стваралаштво додељује се већ 17 година у Српској читаоници у Иригу. Постала је призната и престижна. Жири за доделу награде „Борислав Михајловић Михиз”, који су чинили драматурзи и драмски писци Маја Пелевић и Димитрије Коканов и председник жирија театролог др

Светислав Јованов, донео је једногласно одлуку да Михизова награда за 2021. годину припадне Иви Брдар за досадашњи остварени драмски опус. Уручење награде уприличено је на свечаности у Српској читаоници у Иригу на дан Михизовог рођења 17. октобра. Нажалост, 17. лауреаткиња овог престижног признања није могла да присуствује свечаности јер је тренутно на студијском истраживању на Универзитету Калифорнија у Берклију.

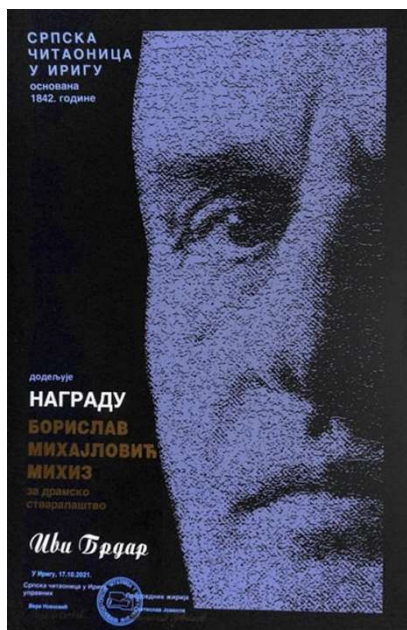
У образложењу одлуке наводи се да четири драме од којих се састоји досадашњи опус Иве Брдар недвосмислено указују не само на самосвојност у позиционирању теме, темељност на стилско-жанровском нивоу и самосвесност у

погледу нивоа критичког ангажмана, већ и на једну не тако честу одлику - истрајну тежњу ка синтези. „Ова тежња се испољава, најпре, у чињеници да, ефектно мењајући угао гледања, Ива Брдар подједнако суптилно, а бескомпромисно сагледава - често у међусобном судару - скучености и истрошености овдашњег `малог света`, материјалну zasiћеност и менталну, све више виртуелну испразност `великог света` Запада и, најзад, у њиховом `пресеку` - ропску тескобу, крхку наду и цинични апсурд изолованог појединца”, истиче се у образложењу жирија. При томе, како су истакли чланови жирија, ауторка ефектно акцентује актуелности тематике кроз парадоксе форме. У прва два комада – “Бацачи прстију” и “Мушкатле могу преживети све”, остајући формално у оквирима драмског позоришта,

Брдар на нов начин осветљава тематику промене, скучености, путовања и изгнанства, захваљујући највише језгровитој, час поетски, час математички прецизној употреби језичких нијанси.

У наредна два остварења, „Сутра је (за сада) увек ту” и „Ако нисам добра шта ћемо онда”, стављајући у центар пажње однос појединца према фантазијама провинцијалног менталитета, као и према кошмарима глобалног и виртуелног, Ива Брдар „обрће смер” градећи

низ сложених стилско-жанровских фигура - од ироније, до пародије и гротеске и успева да још непосредније разоткрије,

исмеје, али и осмисли крхотине разних стварности које са нама дели, стоји у образложењу.

Ива Брдар је завршила драматургију на Факултету драмских уметности у Београду и мастер из позоришних студија на Универзитету Сорбона. Поред Михизове награде добитница је и награда „Brücke“ Берлин, „Heartefact“ и награде конкурса Стеријиног позорја. Њене драме извођене су у позориштима Шаушпил Штутгарт, Космос театар у Бечу и Чери Артс у Итаки.

О томе шта јој Михизова награда значи Ива је рекла да су награде веома битне, оне су пре свега подршка, а подршка у једном несигурном свету је увек неопходна.

Ружица Станковић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
r.stankovic@hotmail.com

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ЗА 2021. ГОДИНУ

Подружница библиотекара Срема настала је још 1972. године, као Основна организација библиотечких радника за Срем, као сегмент Друштва библиотекара Војводине. Назив Подружница библиотекара Срема добија оснивањем Библиотекарског друштва Србије 1992. године.

Годишња Скупштина Подружнице одржана је 4. 6. 2021. године у организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“ из Сремске Митровице, на Природном резервату „Засавица“.

Како Скупштина увек тече по свом устаљеном раду и протоколу, после уобичајеног поздравног говора директора Слободана Кекића, радом Скупштине руководи председник Подружнице.

Тема овогодишње Скупштине била је „Шта библиотеке раде кад све стане“. Предавач је била Јасмина Нинков, директор Библиотеке града Београда. Говорила је о искуствима и начину рада Библиотеке града Београда и осталих библиотека у окружењу, у време пандемије.

Како смо ми једна од оних Подружница које имају своје гласило, уредник Милијана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар из сремскомитровачке библиотеке, представила је нови 21. број Годишњака библиотека Срема. Годишњак садржи двадесет стручних радова сремских библиотекара, подељених у рубрике Наша пракса, Срем, наш завичај, Рефлексије, In memorem, Сусрети.

Извештај о Сабору библиотекара Срема који се одржава сваке године , првог петка у месецу октобру, у првој Српској читаоници у Иригу, поднела је Вера Новковић директор Читаонице.

У сегменту „С писцем у подне“ гости су нам били Оливера Јелкић, писац и Душанка Гавриловић, модератор.

По завршетку званичног програма настављено је дружење у овом прелепом амбијенту.

Дамир Васиљевић Тоскић
 Градска библиотека „Атанасије Стојковић“
 Рума
bibruma@mts.rs

ЉИЉАНА САВИЋ ДОБИТНИК НАГРАДЕ „ДОСИТЕЈ
 ОБРАДОВИЋ“

Поводом расписаног Конкурса за доделу награде „Доситеј Обрадовић“, дужност и обавеза је да за кандидата предложим Љиљану Савић, вишег библиотекара Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми.

Љиљана Савић је својим професионалним радом, трудом и посвећеношћу библиотечким пословима постала узор младим колегама, а својим искуством референтан ментор и саветодавац на свим нивоима у нашој установи. Дути низ година је активан учесник свих значајних манифестација које се везују за књижевност и културу. Низ стручних, квалитетних и поучних радова оплемењују дугу и успешну каријеру која представља изазов младим генерацијама које долазе.

Завичајна збирка наше Библиотеке и рад Љиљане Савић представља синтезу одговорности, неисцрпне енергије и љубави према послу, које развијају библиотечку делатност по којима је Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ препознатљива не само у Руми и Срему, већ на свим библиотечким меридијанима Републике Србије.

Награда „Доситеј Обрадовић“ захтева преданог, професионалног, упорног библиотекара, који је свој живот посветио књигама, а личност и дело Љиљане Савић представљају оличење наведених вредности и стога се надам да ће мој предлог бити усвојен и подржан.

Вера Новковић, Ружица Станковић, Љиљана Савић, Невена Наић

Рођена је 1959. године у Руми. После завршене гимназије у Руми, дипломирала је на Факултету политичких наука у Београду 1982. године. Радила је као професор у техничкој школи у Руми и Сремској Митровици, била је и секретар Социјалистичког савеза радног народа у Руми.

У Градској библиотеци ради од 1993. године на месту библиотекара Завичајне збирке. Како Завичајна збирка није имала посебне просторије, радила је на Одељењу за одрасле и истовремено вршила обраду грађе Завичајне збирке.

Од 2004. до 2008. године била је начелник Одељења друштвених делатности СО Рума. Положила је стручни испит за рад у државним органима 2005. године. У том периоду је општина купила зграду поред Библиотеке у којој је била кафана и проширила Библиотеку. Тако је формирана читаоница, пресељено Научно одељење, директор је добио нову канцеларију и Завичајна збирка је коначно добила свој простор. Нови део Библиотеке је отворен за Дан општине 24. новембра 2006. године. По повратку са функције, наставља да

ради у Завичајној збирци, по први пут у одвојеној просторији намењеној за потребе збирке. Ради са читаоцима на Научном одељењу и врши обраду књига по потреби.

Звање виши библиотекар стекла је 2011. године. Била је делегат у Скупштини БДС. Увек је давала подршку библиотекарицама Срема. На Скупштину подружнице 2015. године дошла је једина из Руме у Шид. Такође, 2017. године у Инђију нико из Руме није дошао, осим ње.

Књигом се бавила и док није радила у Библиотеци. Била је члан Савета за припрему и писање хронике *Рума у средишту Срема*, објављене 1991. године. Док је била на функцији помагала је многобројне ауторе да објаве своје песме, приче или научне радове. Уз њену помоћ Градска библиотека у Руми је 2008. године објавила дело А. Стојковића *Кандор*. У школској библиотеци ОШ „Доситеј Обрадовић“ у Путинцима, помогла је да се среди школска библиотека у време када је била члан школског одбора. Активно говори руски језик.

Пише о Завичајној збирци, прва публикација је објављена 1998. – *Водич кроз Завичајну збирку Градске библиотеке*, аутор је каталога изложбе Завичајне збирке, 2003. године и сарадник на пројекту *Каталог завичајних збирки у библиотекама Срема*, 2003. године.

Објављивала је радове у Годишњаку библиотека Срема.

1. Изложба завичајне збирке у Градској библиотеци у Руми / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2003.

2. Афирмација стваралаштва научника и писца Атанасија Стојковића / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2008.

3. Монографије села румске општине / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2009.

4. Аутобиографија Јована Суботића / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2009.

5. Периодика у завичајној збирци Градске библиотеке у Руми / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2010.

6. Фестивалске новине – поводом 50 година фестивала у Руми / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2011.

7. Разгледнице Руме / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2013.

8. Чланске карте Градске библиотеке у Руми / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2014.

9. Радован Кошутић (1866-1949) / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2015.

10. Плакати у завичајној збирци / Љиљана Савић. – У : Годишњак библиотека Срема за 2017.

Редовно је посећивала многобројне семинаре одржане у матичној библиотеци и у Народној библиотеци у Београду.

Душанка Милорадић
 Библиотека „Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ
 У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2021. ГОДИНИ

„СРЕМСКЕ НОВИНЕ“

1. ОВЕ ГОДИНЕ БЕЗ ПОБЕДНИКА / С. Белотић. – Год. 61, бр. 3124 (13. јануар 2021) стр.8

Конкурс Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ за први роман на српском језикуове године није изнедрио победника.

2. ДОНАЦИЈЕ СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ / С. Белотић. – Год. 61, бр. 3127 (3. фебруар 2021) стр. 9

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ из Руме поклонила око 40 наслова стручнелитературе СППШ „Стеван Петровић Бриле“.

3. У МИТРОВИЦИ ВЕЋ 155 ГОДИНА / М.Т. - Год. 61, бр. 3127 (3. фебруар 2021) стр. 26

Ове године, 4. фебруара, Библиотека „Глигорије Возаровић“ славила је 155 година постојања.

4. СВЕТИ ТРИФУН – ЗАШТИТНИК ВИНАРА И ОПШТИНЕ ИРИГ / С. Белотић. – Год 61, бр. 3129 (17. фебруар) стр. 3

Свети Трифун се обележава као Дан и слава Српске читаонице у Иригу.

5. БИБЛИОТЕКА ЗА ДЕЦУ / С. Белотић. – Год. 61, бр. 3129 (17. фебруар 2021) стр. 8

Настављена сарадња Градске библиотеке у Руми са предшколском установом „Полетарац“ кроз одржавање радионица за најмлађе Румљане.

6. ДРУГА СТРАНА САХРАНЕ КРАЉА МИЛАНА ОБРЕНОВИЋА / С. Белотић. – Год. 61, бр. 3130 (24. фебруар 2021) стр. 11

Записи из Српске читаонице у Иригу.

7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКОГ ФОНДА / С. Белотић. – Год. 61, бр. 3132 (10. март 2021) стр. 7

О посети директора Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ из Руме Народној библиотеци Србије у Београду.

8. КЊИЖНИ ФОНД БОГАТИЈИ ЗА БЛИЗУ 2.000 НАСЛОВА / С. Михајловић. - Год. 61, бр. 3133 (17. март 2021) стр. 19.

У протеклој години НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду набавила је око 2. 000 нових наслова књига.

9. ЖЕНСКИ ЛИКОВИ У КЊИЖЕВНОСТИ / С. Белотић. - Год. 61, бр. 3133 (17. март 2021) стр. 23

Поводом обележавања Међународног дана жена, у холу Градске библиотеке у Руми постављена изложба на тему „Женски ликови у књижевности“.

10. БИБЛИОТЕКЕ ФРУШКОГОРСКИХ МАНАСТИРА У 21. ВЕКУ / С. Белотић. - Год. 61, бр. 3136 (7. април 2021) стр. 11

Српска читаоница у Иригу издала је нову књигу „Библиотеке фрушкогорских манастира у 21. веку аутора Весне Петровић и Вере Новковић.

11. БИБЛИОТЕКЕ СПАЈАЈУ И У ВАНРЕДНИМ ОКОЛНОСТИМА / С.Белотић. - Год. 61, бр. 3137 (21. април 2021) стр. 27

У Малој Ремети организован је стручни скуп библиотекара „Рад библиотека у ванредним околностима“.

12. О ЈЕЗИКУ И ПИСМУ СЛОВЕНСКИХ НАРОДА / С. Белотић. - Год. 61, бр. 3143 (26. Мај 2021) стр. 21

У организацији Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми је одржана манифестација „Дани словенске писменост и културе“.

13. МАНАСТИРИ И БИБЛИОТЕКЕ / Б. Јовичић. - Год. 61, бр. 3144 (2. јун 2021) стр. 11

У организацији Српске читаонице у Иригу и манастира Велика Ремета у манастирској библиотеци је одржан 11. стручни скуп а седми под називом „Манастири и библиотеке - чувари културне баштине“

14. ПРОСЛАВЉЕН 64. РОЂЕНДАН / С. Михајловић. – Год 61, бр. 3144 (2. јун 2021) стр.19

Поводом обележавања 64. рођендана Дечјег одељења Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици одржано је низ активности.

15. БОЛЕСТ ПРАЗНОГ ПАПИРА / С. Белотић. - Год. 61, бр. 3145 (9. јун 2021) стр. 23

У Српској читаоници у Иригу одржана је промоција нове збирке песама „Болест празног папира“ песника Зорана Митића.

16. АУ ШТО ЈЕ ШКОЛА ЗГОДНА / Н. Милошевић. - Год. 61, бр. 3147 (23. јун 2021) стр. 5

У организацији Дечјег одељења Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици у амфитеатру Градског парка одржан је квиз за ђаке прваке „Ау што је школа згодна“.

17. КЊИГЕ ЗА СЛЕПА И СЛАБОВИДА ЛИЦА / С. Н. - Год. 61, бр. 3147 (23. јун 2021) стр. 8

НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду дониране књиге за слепа и слабовида лица.

18. ОД ПРОСЕЧНОГ ЧИТАОЦА ДО ДУЖНИКА / Борка Беуковић Ћосић. – Год. 61, бр. 3150 (14. јул 2021) стр. 27

Цртица о нашим наравима.

19. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „КАРУСЕЛ ВРЕМЕНА“ / С. Б. - Год. 61, бр. 3151 (21. Јул 2021) стр. 15

У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми представљена је књига „Карусел времена“ аутора Дарка Шекутског у оквиру програма Културног лета 2021.

20. РОМАН „ТРАНС“ ПРЕД МИТРОВАЧКОМ ПУБЛИКОМ / Н. Милошевић. - Год 61, бр. 3155 (18.август 2021) стр. 5

Одржана промоција романа „Транс“, ауторке Александре Ђорђевић у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици.

21. ПЛАН ЈЕ 12.000 ЧИТАЛАЦА / С. Белотић. - Год 61, бр. 3155 (18.август 2021) стр. 7

Директор Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми о раду Библиотеке у 2021. и 2022. години.

22. ПОЕТСКО ВЕЧЕ ЖЕЉКЕ АВРИЋ / С. Белотић. - Год 61, бр. 3157 (1.септембар 2021) стр. 7

У читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми, одржано је поетско вече Жељке Аврић.

23. У БАЈЦИ СТАНУЈЕМ / Немања Милошевић. - Год 61, бр. 3159 (15.септембар 2021) стр. 5

Најава манифестације „У бајци станујем“ у организацији митровачке Библиотеке.

24. КЊИГЕ ЗА НАЈСТАРИЈЕ СУГРАЂАНЕ / С. Белотић. - Год 61, бр. 3159 (15.септембар 2021) стр. 7

О активностима ГБ „Атанасије Стојковић“ у циљу промоције књиге и читалаштва.

25. ПРЕДСТАВЉЕНА ЗБИРКА ПЕСАМА „БОЛЕСТ ПРАЗНОГ ПАПИРА“ / Б. Јовичић. - Год 61, бр. 3159 (15.септембар 2021) стр. 27

У Врднику, огранку Српске читаонице Ириг, одржана промоција књиге Ирижанина Зорана Митића „Болест празног папира“.

26. МАСКЕНБАЛ „У БАЈЦИ СТАНУЈЕМ“ / С. Михајловић. - Год 61, бр. 3161 (29.септембар 2021) стр. 17

Поводом Дечје недеље у организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржан је маскенбал „У бајци станујем“.

27. ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ТЕМА СИРМИЈУМ“ / Н. Милошевић. - Год 61, бр. 3164 (20.октобар 2021) стр. 5

У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Тема Сирмијум“ аутора Слободана Ружића.

28. НЕМАЧКА КУЛТУРА КРОЗ УМЕТНОСТ И ДРУЖЕЊЕ / Н. Милошевић. - Год 61, бр. 3164 (20.октобар 2021) стр. 23

У оквиру Радионица стрипа и карикатуре у организацији Удружења Немаца Сремска Митровица, у митровачкој Библиотеци отворена је изложба дечјих радова.

29. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА / С. Белотић. - Год 61, бр. 3164 (20.октобар 2021) стр. 25

У Српској читаоници у Иригу одржан 58. Сабор библиотекара Срема.

30. ОДРЖАНА ЈЕСЕЊА РАДИОНИЦА / С. Михајловић. - Год 61, бр. 3165 (27.октобар 2021) стр. 5

У митровачкој Библиотеци у организацији Дечјег одељења одржана је јесења радионица „Волим јесен златну“.

31. ГОСТОВАО ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ / Б. Топаловић. - Год 61, бр. 3165 (27.октобар 2021) стр. 12

Поводом прославе 143. рођендана Библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови, организовано је дружење деце са дечијим писцем, Љубивојем Ршумовићем.

32. ПРОШЛО ЈЕ 99 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ВЕЛИКОГ ИРИЖАНИНА / С. Белотић. - Год 61, бр. 3167 (10. новембар 2021) стр. 14

Српска читаоница у Иригу и Програмски савет Михизове родне куће организовали су Симпозијум поводом 99 година од рођења великог Ирижанина Борислава Михајловића Михиза.

33. ПРЕДАВАЊЕ ЗА РОДИТЕЉЕ / С. Никшић. - Год 61, бр. 3168 (17. новембар 2021) стр. 19

У митровачкој Библиотеци одржано предавање за родитеље које је имало за циљ стицање нових вештина и примену нових идеја у одгајивању и развоју деце.

34. КУЋА НА КРФУ / Б. Топаловић. - Год 61, бр. 3170 (1. децембар 2021) стр. 12

У Библиотеци у Старој Пазови Милена Северовић Гашпарић представила своју књигу „Кућа на Крфу“.

35. ПРОШИРИТИ КЊИЖНИ ФОНД / Год 61, бр. 3174-3175 (29. децембар 2021) стр. 6

Директорка Народне библиотеке у Пећинцима о набавци књига.

„М НОВИНЕ“

1. ПОСЕТА НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ СРБИЈЕ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1003 (10. март 2021) стр. 19

Информација о посети директора Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми Народној библиотеци Србије.

2. САЧИЊЕН КАТАЛОГ КЊИГА ИЗ РАТНОГ ПЕРИОДА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1004 (17. март 2021) стр. 30

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми издала је каталог књига „Књиге из ратног периода у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми.

3. ИЗЛОЖБА ПОСВЕЋЕНА ДАНУ ЖЕНА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1004 (17. март 2021) стр. 30

У холу Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми постављена је изложба ликовних радова румских

- гимназијалаца на тему „Женски ликови у књижевности“.
4. БИБЛИОТЕКЕ ФРУШКОГОРСКИХ МАНАСТИРА У 21. ВЕКУ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1007 (7. април 2021) стр. 17
Српска читаоница у Иригу је издала књигу „Библиотеке фрушкогорских манастира у 21. веку“.
 5. РАД БИБЛИОТЕКА У ВАНРЕДНИМ ОКОЛНОСТИМА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1009 (21. април 2021) стр. 18
Градска библиотека Панчево и Српска читаоница у Иригу били су организатори стручног скупа „Рад библиотека у ванредним околностима“ који је одржан у Малој Ремети.
 6. ДАНИ СЛОВЕНСКЕ ПИСМЕНОСТИ И КУЛТУРЕ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1014 (26. мај 2021) стр. 14
У организацији Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми одржана је 11. по реду манифестација „Дани словенске писмености и културе“.
 7. МАНАСТИРИ И БИБЛИОТЕКЕ - ЧУВАРИ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1014 (26. мај 2021) стр. 20
Стручни скуп на тему „Манастири и библиотеке – чувари културне баштине“ одржан је 19. и 20. маја у организацији Српске читаонице у Иригу и манастира Велика Ремета.
 8. ЗАНИМЉИВА ПРЕДАВАЊА О СЛОВЕНСКОЈ ПИСМЕНОСТИ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1015 (2. јун 2021) стр. 18
О предавањима у оквиру манифестације „Дани словенске писмености и културе“ која су реализована у читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми.

9. ПРЕДСТАВЉЕНА ЗБИРКА ПОЕЗИЈЕ ЗОРАНА МИТИЋА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1016 (9. јун 2021) стр. 17
Збирка поезије аутора Зорана Митића „Болест папира“, представљена је у Српској читаоници у Иригу.
10. СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1017 (16. јун 2021) стр. 38
Годишња скупштина Подружнице библиотекара Срема одржана је 4. јуна у организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Природном резервату „Засавица“.
11. КЊИГЕ ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1018 (23. јун 2021) стр. 21
Специјална библиотека за слијепа и слабовида лица Републике Српске донирала књиге за слепа и слабовида лица Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду.
12. БОГАТ КУЛТУРНИ САДРЖАЈА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1022 (21. јул 2021) стр. 21
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми, у оквиру Културног лета, представљена је књига „Карусел времена“, аутора Дарка Шекутскоског.
13. ПРОМОЦИЈА / К. Вереш . - Год. 21, бр. 1022 (21. јул 2021) стр. 23
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција збирке песама „Волим, видим, осећам“, аутора Вељка Ловчевића.
14. У ТОКУ КЊИЖЕВНИ КОНКУРС / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1025 (11. август 2021) стр. 11
Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми написала је књижевни конкурс „Атанасије Стојковић“ за најбољи први, до сада необјављивани роман написан на српском језику.

15. ПРИРУЧНИК ЗА ПУТОВАЊА ПО СРБИЈИ / З. К. - Год. 21, бр. 1026 (18. август 2021) стр. 15
У организацији огранка „Петар Петровић Његош“ у Новој Пазови представљена је књига Данијеле Сладић „Приручник за путовања по Србији“.
16. ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ТРАНС“ / К. Вереш. - Год. 21, бр. 1026 (18. август 2021) стр. 16
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Транс“, ауторке Александре Ђорђевић.
17. ПОЕЗИЈА ЖЕЉКЕ АВРИЋ И „НОЋ БОГОВА“ ЗА КРАЈ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1028 (1. септембар 2021) стр. 27
Жељка Аврић је имала своје поетско вече у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми, у оквиру Културног лета.
18. КЊИГЕ ЗА НАЈСТАРИЈЕ СУГРАЂАНЕ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1030 (15. септембар 2021) стр. 9
Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ донирала књиге Геронтолошком центру „Срем“.
19. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА „ТАМБУРАШКЕ ПРИЧЕ ИЗ ДАВНИНА“ / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1031 (22. септембар 2021) стр. 12
Одржана промоција књиге о тамбурашима у дворишту зграде где се раније налазила Српска читаоница у Иригу.
20. ОВОГОДИШЊА НАГРАДА ЗА ИВУ БРДАР / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1031 (22. септембар 2021) стр. 12
Овогодишња добитница „Михизове“ награде је Ива Брдар, драмска списатељица из Београда.
21. УСКОРО САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА / С. Џакула . - Год. 21, бр. 1032 (29. септембар 2021) стр. 18
Најава Српске читаонице у Иригу о одржавању 58. Сабора библиотекара Срема.

22. ЉИЉАНИ САВИЋ НАГРАДА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“ / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1033 (6. октобар 2021) стр. 6
У Српској читаоници у Иригу одржан 58. Сабор библиотекара Срема.
23. „ТЕМА СИРМИЈУМ“ / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1035 (20. октобар 2021) стр. 31
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Тема Сирмијум“ аутора Слободана Ружића.
24. 143. РОЂЕНДАН СА ПОЗНАТИМ ПЕСНИЦИМА / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1036 (27. октобар 2021) стр. 19
Поводом Дана библиотеке, Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови организовала књижевно вече са Љубивојем Ршумовићем.
25. „ЈУЖЊАЧКА УТЕХА“ / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1040 (24. новембар 2021) стр. 30
Одржана промоција књиге „Јужњачка утеха“ у читаоници ГБ „Атанасије Стојковић“ у Руми.
26. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „КУЋА НА КРФУ“ / З. К. - Год. 21, бр. 1041 (24. новембар 2021) стр. 21
У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови одржана је промоција најновије књиге Милене Северовић Гашпарић „Кућа на Крфу“.
27. ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1043 (15. децембар 2021) стр. 15
Нови број Летописа Матице српске представљен је у Српској читаоници у Иригу.
28. НАРОДНА БИБЛИОТЕКА КАО ЧУВАР СЕЋАЊА / С. Цакула . - Год. 21, бр. 1045-1046 (29. децембар 2021) стр. 59
Директорка Народне библиотеке у Пећинцима о раду Библиотеке у протеклој години.

ЗАПОСЛЕНИ

У библиотекама Срема током 2021. године радило је 75 стручних радника, 2 дипломирана библиотекара саветника, 10 виших дипломираних библиотекара, 31 дипломирани библиотекар, 3 виша књижничара, 2 самостална књижничара и 27 књижничара.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

1. Слободан Кекић, в.д. директора
2. Ружица Станковић, дипломирани библиотекар саветник
3. Милијана Барјактаревић, виши дипломирани библиотекар
4. Душанка Милорадић, виши дипломирани библиотекар
5. Борка Беуковић Ћосић, виши дипломирани библиотекар
6. Моравка Тодић, виши дипломирани библиотекар
7. Драгана Нешковић, виши дипломирани библиотекар
8. Кристина Зукић, дипломирани библиотекар
9. Мирјана Делић, дипломирани библиотекар
10. Светлана Сабо, дипломирани библиотекар
11. Милијана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар
12. Јелена Васиљевић, дипломирани библиотекар
13. Дуња Радосављевић, дипломирани библиотекар
14. Дарија Рокић, дипломирани библиотекар
15. Ивана Јовановић, дипломирани библиотекар
16. Маријана Јаковљевић, дипломирани библиотекар
17. Марија Дражић, самостални књижничар
18. Милица Милошевић, књижничар
19. Светлана Коплић, књижничар
20. Драгана Пејаковић, књижничар
21. Драгана Макивић, књижничар
22. Јелена Шуљманац Милошевић, књижничар

23. Љиљана Ожеговић, књижничар
24. Ива Мимић, финансијски референт
25. Гордана Васелек, административни референт
26. Јадранка Петровић, спремачица
27. Бранка Милошевић, спремачица

Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“ Инђија

1. Бранислава Танасић, директор
2. Весна Степановић, виши дипломирани библиотекар
3. Андреа Живковић Мушкиња, дипломирани библиотекар
4. Лепосава Радојевић, дипломирани библиотекар
5. Радмила Марковић, дипломирани библиотекар
6. Милица Петровић, дипломирани библиотекар
7. Јелена Ђорђевић, дипломирани библиотекар
8. Милена Тешић, виши књижничар
9. Предраг Божић, виши књижничар
10. Надежда Девић, књижничар
11. Смиљана Гагић, књижничар
12. Весна Будисављевић, књижничар
13. Зорица Кнежевић, финансијски референт
14. Маријана Богдановић, финансијски референт
15. Јадранка Миленковић, курир-спремачица

Српска читаоница Ириг

1. Вера Новковић, директор
2. Драгослав Илкић, дипломирани библиотекар
3. Бранислав Јовичић, самостални књижничар
4. Наталија Влаховић, књижничар

Народна библиотека Пећинци

1. Невена Наић, директор

2. Миланка Андрејић, књижничар
3. Јована Степановић, књижничар
4. Зорица Зечевић, финансијски референт

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

1. Дамир Васиљевић Тоскић, в.д. директора
2. Стеван Ковачевић, виши дипломирани библиотекар
3. Љиљана Савић, виши дипломирани библиотекар
4. Драгана Ђорђевић, виши дипломирани библиотекар
5. Алекса Кондић, дипломирани библиотекар
6. Марина Крањчевић, дипломирани библиотекар
7. Мирјана Белошевић, дипломирани библиотекар
8. Ивана Костадиновић, дипломирани библиотекар
9. Маја Зорић, дипломирани библиотекар
10. Софија Лакетић, дипломирани библиотекар
11. Драган Јанковић, књижничар
12. Милка Јовановић, административно-финансијски референт
13. Бранкица Ушљебрка, финансијско-рачуноводствени сарадник
14. Николина Марковић, финансијско-рачуноводствени сарадник
15. Мирјана Крсмановић, спремачица

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

1. Драгана Милаш, директор
2. Наташа Филип, дипломирани библиотекар саветник
3. Снежана Цветићанин, дипломирани библиотекар
4. Денис Шанта, дипломирани библиотекар
5. Драгана Тојага, дипломирани библиотекар
6. Мирјана Жакула, дипломирани библиотекар
7. Бранислава Скоко, дипломирани библиотекар
8. Љиљана Секимић, дипломирани библиотекар

9. Марија Вучковић, дипломирани библиотекар
10. Јелена Младеновић, дипломирани библиотекар
11. Кристина Ђермановић, дипломирани библиотекар
12. Драгана Живковић, књижничар
13. Олгица Суботић, књижничар
14. Јелена Међо, књижничар
15. Наташа Поткоњак, књижничар
16. Ана Николин, књижничар
17. Александар Градић, књижничар
18. Татјана Павићевић, књижничар
19. Данијела Дамјановић, књижничар
20. Јелена Ковачевић, књижничар
21. Бранимир Милинковић, књижничар
22. Јелена Козарски, књижничар
23. Мара Илић, секретар-благајник
24. Биљана Црвењачки, финансијски референт
25. Светлана Мијић, помоћни радник

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ Шид

1. Славица Варничкић, директор
2. Велинка Масал Античевић, виши дипломирани библиотекар
3. Надежда Павић, дипломирани библиотекар
4. Јована Бакајлић, дипломирани библиотекар
5. Јадранка Бајуновић, виши књижничар
6. Гоца Арсеновић, књижничар
7. Наташа Станковић, књижничар
8. Биљана Крч, књижничар
9. Сања Андрић, спремачица
10. Бранислав Добројевић, технички помоћни радник